1. Түбәндә күрсәтелгән җавапларның кайсысы XVII гасырда патриарх Никонның реформа нәтиҗәсен чагылдыра?

1) Патриархлык кертү
2) Изге Синодны төзү
3) Чиркәүнең җирбиләүчелек хокукларын бетерү
4) Чиркәү китапларын грек үрнәкләренә туры китереп үзгәртү

2. Түбәндә санап кителгән сәбәпләрнең кайсысы XIV гасырда Мәскәүнең күтәрелешенә этәргеч ясаган?

1) Мәскәү кенәзләре сәясәте
2) Алтын Урданың таркалуы
3) Идарә итүнең республика формасы
4) Мәскәүгә берләшү үзәге буларак альтернатива булмау

3. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы X гасырда булган вакыйганы тасвирлый?

1) Олег җиткчелегендә Новгород белән Киевны берләштерү
2) Новгород хакимиятенә варягларны чакыру
3) Урок һәм погостлар кертү
4) Любечьта кенәзләр съезды

4. Кенәзләрнең хакимлек итү еллары белән бәйле рәвештә кенәзләр һәм вакыйгалар арасындагы мөнәсәбәтне билгеләгез: беренче баганадагы һәр элементка икенче баганадан туры килә торган элементны сайлап алыгыз.

КЕНӘЗЛӘР	**ВАКЫЙГАЛАР**
А) Олег	**1)** древляннар восстаниесе
Б) Игорь	**2)** Хәзәр каганатының җимерелүе
В) Святослав	**3)** Уроклар һәм погостлар кертү

4) Бер кенәз хакимлегендә Киев белән Новгородны берләштерү

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны туры килгән хәрефләр астына языгыз.

5. Рәсемне карагыз һәм биремне үтәгез.

Әлеге Рәсемнең нигезендә нинди тарихи вакыйга ята?

1) Кенәз Святослав Игоревичның Хәзәргә походы

2) Калка елгасы янындагы сугыш

3) Батый хан гаскәренең Владимирны алуы

4) Боз өсте сугышы

6. Кенәзләрнең Любечьтагы җыены ничәнче елда булган?

1) 862 елда

2) 988 елда

3) 1097 елда

4) 1223 елда

7. XIV гасырның беренче чирегендә Мәскәү кенәзләре Төньяк-Көнчыгыш Русьта лидерлык позициясен яулау өчен кайсы шәһәр белән көрәш алып барганнар?

1) Звенигород белән

2) Новгород белән

3) Тверь белән

4) Смоленский белән

8. Түбәндә санап кителгән шәхесләрнең кайсысы Андрей Рублев белән берлектә Мәскәү Кремле Благовещенский соборының иконостасын ясаган?

1) Феофан Грек

2) Дионисий

3) Симон Ушаков

4) Аристотель Фиораванти

9. Рәсемне карагыз.

Рәсемдә тәкъдим ителгән...

1) фреска

2) мозаика

3) миниатюра

4) икона

10. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы опричнина сәясәтенең бер нәтиҗәсе булган?

1) Беренче Земский соборны чакырып алу

2) Россиянең икътисадый яктан зәгыйфьләнүе

3) Россиягә Казан һәм Әстерханның кушылуы

4) Россиядә патриархлык урнашу

11. Схеманы карагыз һәм сорауга җавап бирегез.

Схемада Хәзәр каганатының башкаласы нинди сан белән тамгаланган?

1) 1
2) 2
3) 3
4) 4

12. Романовлар династиясе Россия тәхетенә ничәнче гасырда килгән?

1) XIV г.
2) XV г.
3) XVI г.
4) XVII г.

13. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы XVII гасыр башындагы Фетнәнең нәтиҗәсе булган?

1) рус җирләрен Мәскәү тирәсенә берләштерү процессының тәмамлануы
2) Россиянең Новгородны һәм Псковны югалтуы
3) Билгеләнгән елларны бетерү
4) Россия тәхенә Романовлар династиясе килү

14. XVII гасырда Россия булган сугышлар һәм аларның нәтиҗәләре арасында мөнәсәбәтне билгеләгез: беренче баганадагы һәр элементка икенче баганадан туры килә торган элементны сайлап алыгыз.

СУГЫШЛАР

А) Смоленск сугышы
Б) 1654—1667 елларда рус-поляк сугышы
В) 1676—1681 елларда рус-төрек сугышы

НӘТИҖӘЛӘР

1) Запорожьеның Россия составына керүе
2) Кырымның Россия империясенә кушылуы
3) Сул як ярдагы Украинаның һәм Киевның Россия составына керүе

4) Польша короле Владислав IV нең Россия тәхетенә дәгъвадан баш тартуы

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны туры килгән хәрефләр астына языгыз.

15. Монголларның Руська һөҗүм итүе кайсы гасырга карый?

1) X гасырга
2) XI гасырга
3) XIII гасырга
4) XVI гасырга

16. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Беренче рус-византия килешүе төзелү
2) Кенәзләрнең Любечь съезды
3) Хәзәр каганатының җимерелүе
4) Печенегларның тулысынча тар-мар ителүе

17. Схеманы карагыз һәм биремне үтәгез.

Схемада чикләре күрсәтелгән территория белән идарә иткән Мәскәү кенәзен атагыз.

1) Даниил Александрович

2) Дмитрий Донской

3) Иван III

4) Василий III

18. Александр Невский кайсы гасырда кенәзлек иткән?

1) IX гасырда

2) XI гасырда

3) XIII гасырда

4) XV гасырда

19. Русь ничәнче елда чукындырылган?

1) 882 елда

2) 988 елда

3) 1097 елда

4) 1147 елда

20. Санап үтелгән вакыйгаларның кайсы вакыйга XI гасырга карый?

1) Русьны чукындыру

2) Любечьта кенәзләр съезды

3) Калка елгасы янындагыгы сугыш

4) Древляниннар восстаниесе

21. Туктамыш ханның Мәскәүне җимерүе кайсы кенәзнең идарә итү чорына туры килә?

1) Иван Калита

2) Дмитрий Донской

3) Василий II

4) Иван III

22. Новгород республикасында иң югары дәрәҗәдәге кеше булган?

1) митрополит

2) тиун

3) кенәз

4) посадник

24. Түбәндә санап кителгән сугышларның кайсысында русларның дошманы монгол гаскәре булган?

1) Нева сугышы

2) Боз өсте сугышы

3) Калка елгасы буендагы сугыш

4) Грюнвальд сугышы

25. Түбәндәге документларның барлыкка килү вакыты буенча хронологик тәртиптә языгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Урок еллары турында указлар

2) Ярослав Правдасы

3) Стоглав

4) Владимир Мономах уставы

26. Санап кителгән вакыйгаларның кайсылары Иван IV нең идарә итү вакытына туры килә? Түбәндә китерелгән җаваплардан ике вакыйганы сайлап алыгыз һәм аларга туры килә торган цифрларны языгыз.

1) Урта һәм Түбән Идел буеның Россиягә кушылуы

2) Собор уставын кабул итү

3) Мәскәү дәүләтенә Псковны кушу

4) тыелган елларны кертү

5) Грюнвальд сугышы

27. Иван Калита үткәргән сәясәт нәтиҗәсендә...

1) митрополит резиденциясе Мәскәүгә күчерелгән
2) Псков Мәскәү кенәзлеге составына кергән
3) Алтын Урда белән мөнәсәбәтләр кискенләшкән
4) Литва бөек кенәзлеге Мәскәүгә бәйле булуын таныган

28. Түбәндә санап кителгән җавапларның кайсысы Иван IV нең опричнина кертүнең нәтиҗәсе булган?

1) Русьның тулысынча Алтын Урда хакимлегеннән котылуы
2) Кырым ханлыгының җимерелүе
3) Россиянең Ливон сугышында җиңүе
4) илнең икътисади яктан фәкыйрьләнүе

29. С.Т.Разин җитәкчелегендәге восстание кайсы гасырда булган?

1) XIV гасырда
2) XV гасырда
3) XVI гасырда
4) XVII гасырда

30. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсылары Иван III идарә иткән вакытта төзелгән? Түбәндә китерелгән җаваплардан ике дөресен сайлап алыгыз һәм аларга туры килә торган цифрларны языгыз.

1) Новгород Кремленең София соборы
2) Нерлида Покров чиркәве
3) Владимирда Успен соборы
4) Мәскәү Кремленең Благовещенск соборы
5) Мәскәү Кремленең кызыл кирпич стеналары

31. Елъязма буенча ничәнче гасырда Новгород хакимиятенә варяглар чакырылган?

1) VII гасырда
2) VIII гасырда
3) IX гасырда
4) X гасырда

32. XVII гасырда рус әдәбиятының күренекле шәхесе...

1) Нестор
2) Феофан Грек
3) Симеон Полоцкий
4) Дионисий

33. Түбәндәге вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапларны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) качак крестьяннарны чикләүсез эзәрлекләүне кертү
2) Россиядә патриархлык урнашу
3) Михаил Романовны патшалыкка сайлау
4) местничествоны тулысынча бетерү

34. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы Мәскәүнең берләшкән рус җирләренең үзәге булуга ярдәм иткән?

1) идарә итүнең республика формасын сайлау
2) Мәскәү кенәзләренең Алтын Урдага һәм төп дошманнарына карата алып барган сәясәте
3) Мәскәү кенәзләренең Алтын Урда хакимлегенә каршы көрәштә Көнбатыш Европа илләре белән берләшүе
4) берләштерү үзәге буларак Мәскәүгә бүтән альтернативаның булмавы

35. Түбәндә күрсәтелгән җавапларның кайсысы XVII гасырда патриарх Никонның реформа нәтиҗәсен чагылдыра?

1) Россиядә патриархлык урнашу

2) чиркәү йолаларын үзгәртү

3) чиркәүне дәүләттән аеру

4) чиркәүнең җир милкен дәүләткә тапшыру

36.“Урда хакимлеге чорында рус кенәзләренең идарә итү хокукы булуын раслый торган хан грамотасы” аңлатмасына туры килә торган терминны языгыз.

37. Россиядә Фетнәле заман кайсы чорга карый?

1) XV гасырның икенче чиреге

2) XVI гасырның өченче чиреге

3) XVI гасыр ахыры — XVII гасыр башы

4) XVII гасыр ахыры

38. Мәскәү кенәзе Василий III нең идарә итү вакыты ничәнче гасырга карый?

1) XIII гасырга

2) XIV гасырга

3) XVI гасырга

4) XVII гасырга

39. Түбәндә санап кителгән вакыйгаларның кайсысы Борынгы рус дәүләтенең мөстәкыйль җирләргә бүленү чорына туры килә?

1) Ярослав Правдасы төзелү

2) Мәскәүнең беренче тапкыр елъязмада искә алынуы

3) Русьны чукындыру

4) Киевта Владимир Мономахның хакимлек итә башлавы

40. Схеманы карагыз һәм биремне үтәгез.

Схемада уклар белән күрсәтелгән хәрби походларның кайсы монарх хакимлек итү вакытында булуын билгеләгез.

1) Иван III

2) Иван IV

3) Алексей Михайлович

4) Пётр I

41. Елъязмалар буенча ничәнче гасырда Новгородка кенәзлек итәргә варяглар чакырылган?

1) VI гасырда

2) VII гасырда

3) VIII гасырда

4) IX гасырда

42. Түбәндә санап кителгәннәрдән кайсысы Батыйның Руська һөҗүм итүенең бер нәтиҗәсе булып торган?

1) Русьның мөстәкыйль җирләргә таркала башлавы

2) рус кенәзләренә бөек кенәзлеккә ярлык алу зарурлыгы

3) бояр һәм кенәз вотчиналары барлыкка килү

4) Батый ханның Новгородны җимерүе сәбәпле Новгород җиренең таркалуы

43. Россиядә XVII гасырдагы вакыйгалар белән бәйле барлыкка килгән терминнарны күрсәтегез. Исемлектән ике терминны сайлап алыгыз һәм аларга туры килгән цифрларны язып куегыз.

1) патриархлык

2) мануфактура

3) «яңа строй» полклары

4) укчылар

5) Земский собор

44. Василий III нең хакимлек итүе ничәнче гасырга карый?

1) XIV гасырга

2) XV гасырга

3) XVI гасырга

4) XVII гасырга

45. Рәсемне карагыз һәм биремне үтәгез.

Әлеге архитектура истәлеге ничәнче гасырда төзелгән?

1) X гасырда

2) XII гасырда

3) XIV гасырда

4) XVI гасырда

46. Түбәндә санап кителгәннәрдән кайсысы XII— XIII гасырларда Русьта уделлар системасы барлыкка килүнең бер сәбәбе булган?

1) Рюриковичлар династиясенең тармаклануы

2) Руська монголлар һөҗүме

3) христианлык кабул ителү

4) хазарлар һәм печенеглар һөҗүме куркынычы

47. Россиядә XVII гасырда барлыкка килгән, кул техникасына һәм хезмәт бүленешенә көйләнгән предприятиеләр ничек дип аталган?

1) мануфактуралар

2) фабрикалар

3) цехлар

4) гильдияләр

48. Рус җирләренең Көнбатыш илбасарлары тарафыннан басып алуларын туктатырга мөмкинлек биргән хәрби җиңүләрне күрсәтегез.

1) Альта елгасы янындагы сугыш һәм Калка елгасы янындагы сугыш

2) Нева елгасы янындагы сугыш һәм Боз өсте сугышы

3) Вожа елгасы янындагы сугыш һәм Куликово сугышы

4) Грюнвальд сугышы һәм Шелонь елгасы янындагы сугышы

49. Кайсы елга янындагы сугышта Александр Ярославич швед гаскәрләрен җиңгән?

1) Сить

2) Калка

3) Нева

4) Шелонь

50. Тарихи вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Степан Разин җиткчелегендәге восстание

2) Михаил Романовны патша итеп сайлау

3) патша улы Дмитрийның Угличта һәлак булуы

4) патриарх Никонның чиркәү реформасы башлануы

51. “1610 елда Василий Шуйскийны бәреп төшергәннән соң барлыкка килгән боярлардан торган хакимият” аңлатмасына туры килгән төшенчәне языгыз.
52. Тарихи вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Борис Годунов хакимлек итә башлау
2) Алексей Михайлович хакимлек итә башлау
3) патриарх Никонның чиркәү реформасы
4) Михаил Фёдоровичны патшалыкка сайлау

53. Борынгы Русь дәүләтенә һәм таркаулык чорында рус җирләренә карата характерстикаларны чагыштырыгыз. Беренче баганага – охшашлыкларның, икенче баганага аерымлыкларның тәртип номерларын языгыз.

1) барлык рус җирләренең бердәм сәяси үзәге булу
2) Русьта яшәүчеләрнең бердәм борынгы рус халкыннан килеп чыгуы
3) кенәзләрнең илнең сәяси бердәмлеген сакларга тырышулары
4) кәсепчелек һәм сәүдә үсеше

54. Русьны чукындыру ничәнче елда булган?

1) 945 елда
2) 972 елда
3) 988 елда
4) 1036 елда

55. Борынгы Русьта кенәзләр кеременең чиркәү файдасына күчүе ничек дип

аталган?

1) дисәтинә

2) чыгым

3) оброк

4) вира

56. Схеманы карагыз һәм биремне үтәгез.

Схемада билгеләнгән территория белән хакимлек иткән Мәскәү кенәзен атагыз.

1) Даниил Александрович

2) Дмитрий Донской

3) Иван III

4) Василий III

57. Александр Невский ничәнче гасырда хакимлек иткән?

1) IX гасырда

2) XI гасырда

3) XIII гасырда

4) XV гасырда

58. «Замана еллары повесте» («Повесть временных лет») варягларның Новгородка ничәнче елда чакырылуы турында хәбәр итә?

1) 862 елда

2) 882 елда

3) 907 елда

4) 945 елда

59. Владимир Мономах ничәнче гасырда бөек Киев кенәзе булган?

1) X гасырда

2) XI гасырда

3) XII гасырда

4) XIII гасырда

60. Түбәндә санап кителгәннәрдән кайсысы 1648 елда Мәскәүдә халык дулкынлануларының бер нәтиҗәсе булган?

1) местничествоны бетерү

2) крестьяннарның Юрий көненә күчү хокукын бетерү

3) бакыр акчалар бастырмый башлау

4) качак крестьяннарны чикләүсез эзәрлекләүне кертү

61. “1497 елда хокуклар нормасын системага салу максатында төзелгән Россия дәүләтенең законнар җыелмасы” аңлатмасына туры килә торган терминны языгыз.

62. Түбәндә санап кителгән вакыйгаларның кайсысы Алексей Михайлович хакимлек итү чорына карый? Исемлектән ике вакыйганы сайлап алыгыз һәм аларга туры килгән цифрларны язып куегыз.

1) Яшерен эшләр приказы төзелү

2) опричнина оешу

3) тыелган еллар кертелү

4) сабаклар һәм погостлар кертелү

5) Бакыр фетнәсе

63. Түбәндә санап кителгәннәрдән кайсысы Иван IV үткәргән тышкы сәясәтнең бер нәтиҗәсе булган?

1) Себернең Россия составына тулысынча керүе

2) Россиянең Балтик диңгезенә чыгу мөмкинлеген алуы

3) Россиянең Кавказ артында яңа җирләргә ия булуы

4) Россиягә Казан һәм Әстерхан ханлыкларының кушылуы

64. Схеманы карагыз һәм биремне үтәгез.

Схемада күрсәтелгән маршрут буенча үткәрелгән уңышлы хәрби поход кайсы кенәз эшчәнлегенә карый?

1) Рюрик

2) Олег

3) Мстислав Великий

4) Юрий Долгорукий

65. Качак крестьяннарны чикләүсез эзәрлекләү турында Собор уложениесе ничәнче гасырда кабул ителгән?

1) XIV гасырда

2) XV гасырда

3) XVI гасырда

4) XVII гасырда

66. Схеманы карагыз һәм биремне үтәгез.

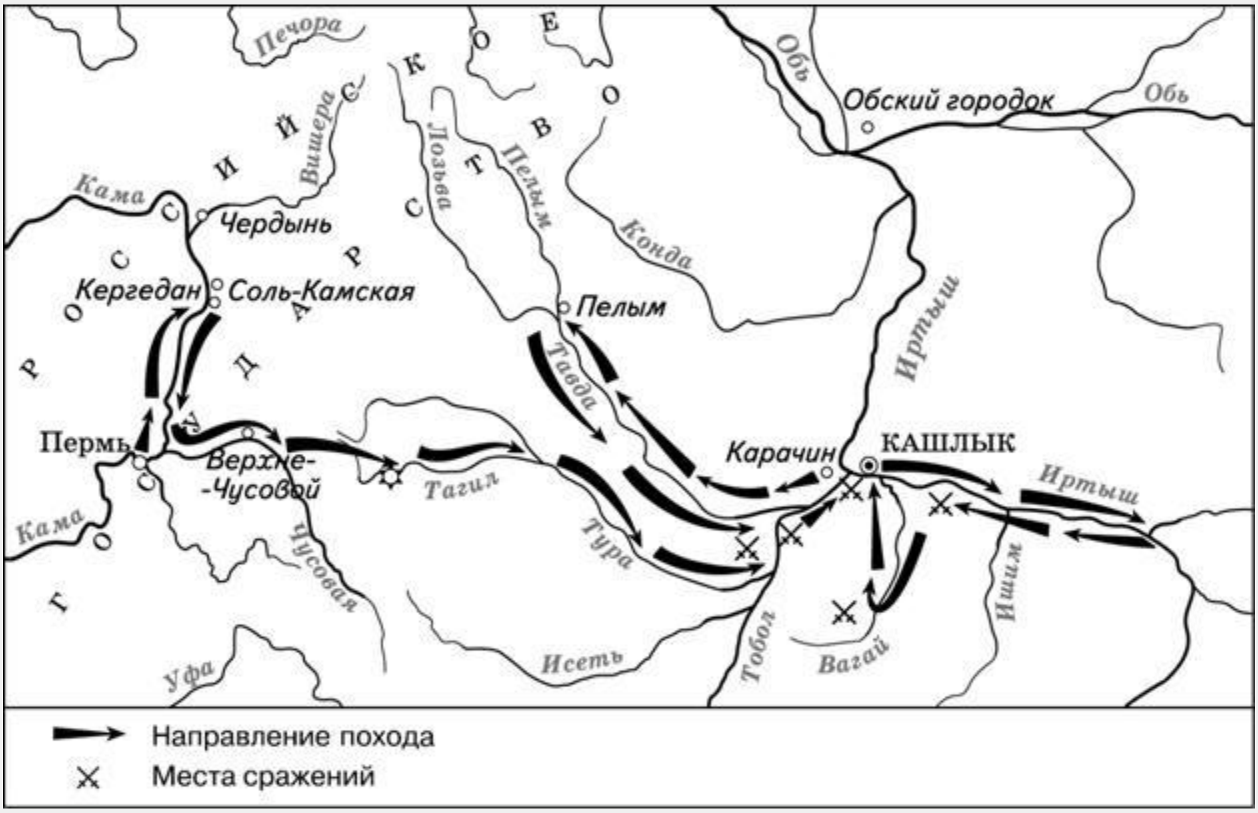

Схемада күрсәтелгән маршрут буенча үткәрелгән поход кайсы тарихи эшлекле җитәкчелегендә башкарылган?

1) Владимир Атласов

2) Ермак Тимофеевич

3) Ерофей Хабаров

4) Семён Дежнёв

67. Түбәндә санап кителгән вакыйганың кайсысы X гасырда булган?

1) варягларны кенәзлек итүгә чакыру

2) Хәзәр каганатын җимерү

3) башкаласы Киев булган Борынгы рус дәүләте төзелү

4) беренче язма законнар җыелмасы - Русская Правда төзелү

68. Түбәндә санап кителгәннәрдән кайсысы Фетнәнең бер нәтиҗәсе булган?

1) Романовлар династиясе патшалык итә башлау

2) «Сайланган рада» реформалары

3) укчылар гаскәре төзелү

4) Земский соборлар чакырыла башлау

69. Россиянең дәүләт башлыклары һәм алар идарә итү вакытында булган вакыйгалар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

РОССИЯНЕҢ ДӘҮЛӘТ БАШЛЫКЛАРЫ	**ВАКЫЙГАЛАР**
А) Иван IV	**1)** Смоленск сугышы
Б) Михаил Фёдорович	**2)** Новгород һәм Тверьнең Мәскәү дәүләтенә кушылуы
В) Алексей Михайлович	**3)** Богдан Хмельницкий восстаниесе

4) Ливон сугышы

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

70. Түбәндә санап кителгәннәрдән кайсысы Русьны чукындыруның бер нәтиҗәсе булган?

1) Византия империясе белән мәдәни бәйләнешләр урнашу

2) Борынгы Русь дәүләте барлыкка килү

3) Борынгы Русь дәүләтенең мөстәкыйль җирләргә таркалуы

4) кенәз Владимирның Киев тәхете өчен көрәштә җиңүе

71. “XV - XVII гасырларда Россия дәүләтендә аерым кешеләр арасында аларның нәсел дәрәҗәсенә карап хезмәт вазифаларын бүлү” аңлатмасына туры килгән терминны языгыз.

72. Рәсемне карагыз һәм биремне үтәгез.

Бу рәсемдә тасвирланган сәнгать төрен күрсәтегез.

1) фреска

2) скань

3) миниатюра

4) зернь

73. Батый гаскәрләре һөҗүменә озак каршылык күрсәтү сәбәпле Батый хан нинди шәһәрне “Усал шәһәр” (“Злой город”) дип атаган?

1) Смоленск

2) Владимир

3) Новгород

4) Козельск

74. Схеманы карагыз.

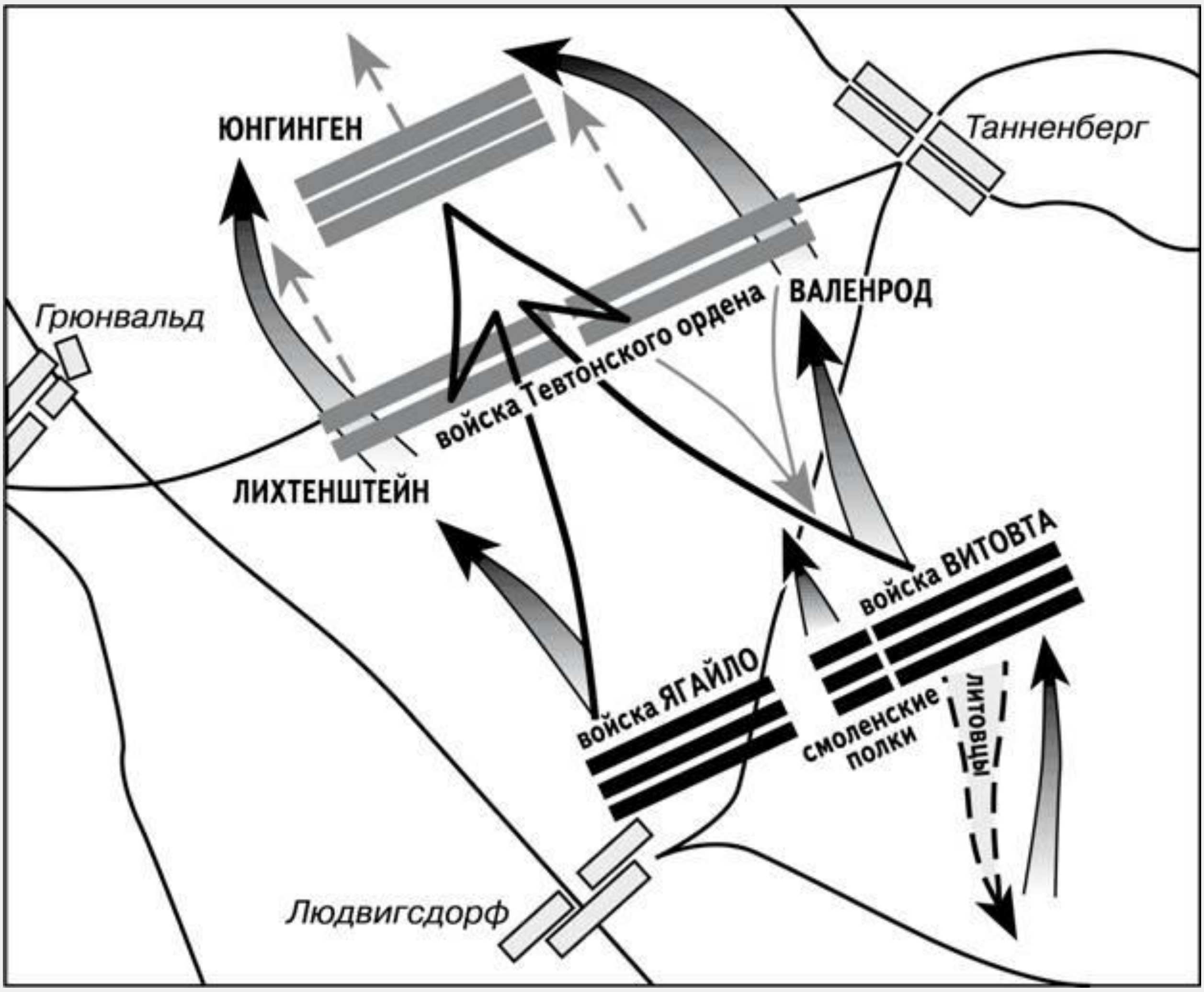

Схемада тасвирланган вакыйгалар ничәнче елда булган?

1) 1242 елда

2) 1380 елда

3) 1410 елда

4) 1480 елда

75. 1237—1242 елларда Батый ханның рус җирләренә һөҗүм итүе барышында кайсы шәһәрләр җимерелмичә калган? Исемлектән ике шәһәр исемен сайлап алыгыз һәм аларга туры килгән цифрларны язып куегыз.

1) Рязань

2) Владимир

3) Новгород

4) Псков

5) Киев

76. Түбәндә санап кителгән вакыйгаларның кайсысы XIII гасырга туры килә?

1) елъязмада беренче тапкыр Мәскәүнең искә алынуы

2) Батый ханның Рязаньны яндыруы

3) кенәз Святославның Хәзәр каганатын җимерүе

4) Владимир Мономахны Киевка кенәзлек итәргә чакырылуы

77. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы "Сайланган рада" тарафыннан башкарылган?

1) Россиядә патриархлык оешу

2) Соборный уложениене кабул ителү

3) коллегияләр төзелү

4) хәрби күтәрелешләр вакытында местничестволарны чикләү

78. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы Иван IV нең тышкы сәясәт нәтиҗәсе булган?

1) Россиягә Урта һәм Түбән Идел буйларының кушылуы

2) Россиянең Балтик диңгезенә чыгу мөмкинлеген алуы

3) Россиягә Сул як Украинаның кушылуы

4) Россия составына Көнчыгыш Себернең керүе

79. Мәскәү тирәсендә рус җирләренең берләшү процессы тәмамлану кайсы гасырга карый?

1) XIV гасырга

2) XV гасырга

3) XVI гасырга

4) XVII гасырга

80. XIII гасырның беренче яртысында швед гаскәрләрен җиңү кайсы елга янында булган?

1) Калка

2) Нева

3) Дон

4) Угра

81. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы XII гасырда Борынгы Русь дәүләтенең мөстәкыйль җирләргә такала башлавының бер сәбәбе булган?

1) Русская Правда законнар җыелмасы төзелү

2) эре җирбиләүчелекнең үсүе

3) христианлык кабул ителү

4) Руська варягларның чакырылуы

82. "Рус каһарманнарының батырлыгы макталган халык авыз иҗаты әсәрләре һәм шигъри хикәятләр" аңлатмасына туры килә торган терминны языгыз.

83. "1649 елда Земский собор тарафыннан кабул ителгән Россия дәүләтенең законнар җыелмасы" аңлатмасына туры килә торган терминны языгыз.

84. Вакыйгалар һәм алар белән бәйле Мәскәү кенәзләре арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

ВАКЫЙГАЛАР	**КЕНӘЗЛӘР**
А) Ермакның Себергә походы башлану	**1)** Иван Калита
Б) Шелонь елгасы янындагы сугыш	**2)** Дмитрий Донской
В) Туктамыш ханның Мәскәүне җимерүе	**3)** Иван III
	4) Иван IV

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

85. Фетнә вакытында Беренче һәм Икенче ополчениеләрнең эшчәнлеген чагыштырыгыз. Беренче баганага – охшашлыкларның, икенче баганага аерымлыкларның тәртип номерларын языгыз.

1) Польша басып алучыларына каршы тору

2) Дмитрий Пожарскийның катнашуы

3) Рязаньда хәрәкәт формалашу

4) Кузьма Мининның катнашуы

86. 1648 елда Мәскәүдә халык дулкынлануларының бер нәтиҗәсе булып нәрсә торган?

1) опричнина оешу

2) бакыр акчаларны бетерү

3) Земский собор чакырылу

4) крестьяннарның икенче хуҗага күчүләрен Юрий көне белән чикләү

87. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы опричнина сәясәте үткәрүнең бер нәтиҗәсе булган?

1) Беренче Земский соборны чакыру

2) Ливон сугышы башлану

3) патшаның шәхси власте арту

4) укчылар гаскәре төзелү

88. Италия осталары кайсы архитектура истәлекләрен төзү белән җитәкчелек иткәннәр?

1) Киевта һәм Новгородта София соборлары

2) Владимирда Успен һәм Дмитриев соборлары

3) Новгород Кремленең диварлары һәм манарасы

4) Мәскәү Кремленең Успен һәм Архангельск соборлары

89. Рәсемне карагыз һәм сорауга җавап бирегез.

Рәсемдә тасвирланган сугыш кайда булган?

1) Калка елгасы янында

2) Сити елгасы янында

3) Чуд күле янында

4) Воже елгасы янында

90. Рәсемне карагыз һәм биремне үтәгез.

Рәсемдә күрсәтелгән сынлы сәнгать төрен күрсәтегез.

1) фреска
2) мозаика
3) миниатюра
4) икона

91. Түбәндә санап кителгән вакыйгаларның кайсысы XVII гасырга карый?

1) тыелган еллар кертелү
2) укчылар гаскәре оешу
3) “яңа строй” полкы төзелү
4) беренче Земский соборны чакыру

92. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы Иван IV тарафыннан опричнина кертүнең бер нәтиҗәсе булган?

1) Русьның Урда хакимлегеннән тулысынча азат ителүе

2) Кырым ханлыгын тар-мар итү

3) Россиянең Ливон сугышында җиңүе

4) илнең икътисадый яктан көчсезләнүе

93. С.Т. Разин җитәкчелегендәге восстание ничәнче гасырда булган?

1) XIV гасырда

2) XV гасырда

3) XVI гасырда

4) XVII гасырда

94. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы Иван III хакимлек итү чорында төзелгән? Җаваплардан ике дөресен сайлап алыгыз һәм аларга туры килә торган цифрларны языгыз.

1) Новгород Кремленең София соборы

2) Нерлида Покров чиркәве

3) Владимирда Успен соборы

4) Мәскәү Кремленең Благовещенск соборы

5) Мәскәү Кремленең кызыл кирпич стеналары

95. XVII гасырда күренекле рус әдәбияты эшлеклесе кем булган?

1) Нестор

2) Феофан Грек

3) Симеон Полоцкий

4) Дионисий

97. Вакыйгалар һәм алар белән бәйле дәүләт башлыклары арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

ВАКЫЙГАЛАР

А) Кормлениеләр бетерелү

Б) Барлык крестьяннары бер вакытта Юрий көненә күчерүне кертү

В) Туктамыш ханның Мәскәүне җимерүе

ДӘҮЛӘТ БАШЛЫКЛАРЫ

1) Иван Калита

2) Дмитрий Донской

3) Иван III

4) Иван IV

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

98. Россиядә Фетнәле заман ничәнче гасырга карый?

1) XV гасырның икенче чирегенә

2) XVI гасырның өченче чирегенә

3) XVI гасыр ахыры—XVII гасыр башына

4) XVII гасыр ахырына

99. Мәскәү дәүләте башлыклары һәм алар хакимлек итү чорында Мәскәү дәүләтенә кушылган шәһәрләр арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

ДӘҮЛӘТ БАШЛЫКЛАРЫ

А) Иван III

Б) Василий III

В) Даниил Александрович

ШӘҺӘРЛӘР

1) Коломна һәм Переяславль-Залесский

2) Новгород һәм Тверь

3) Псков һәм Смоленск

4) Киев һәм Переяславль-Киевский

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

100. Мәскәү кенәзе Василий III ничәнче гасырда хакимлек иткән?

1) XIII гасырда

2) XIV гасырда

3) XVI гасырда

4) XVII гасырда

101. Түбәндә санап кителгән вакыйгаларның кайсысы XI гасырга карый?

1) кенәз Олег хакимлегендә Киев һәм Новгородны берләштерү

2) кенәз Святославның Хәзәр каганатын җимерүе

3) Любечьта кенәзләр съезды

4) елъязмада беренче тапкыр Мәскәүнең искә алынуы

102. Ярослав Правдасы ничәнче гасырда төзелгән?

1) VIII гасырда

2) IX гасырда

3) X гасырда

4) XI гасырда

103. Схеманы карагыз.

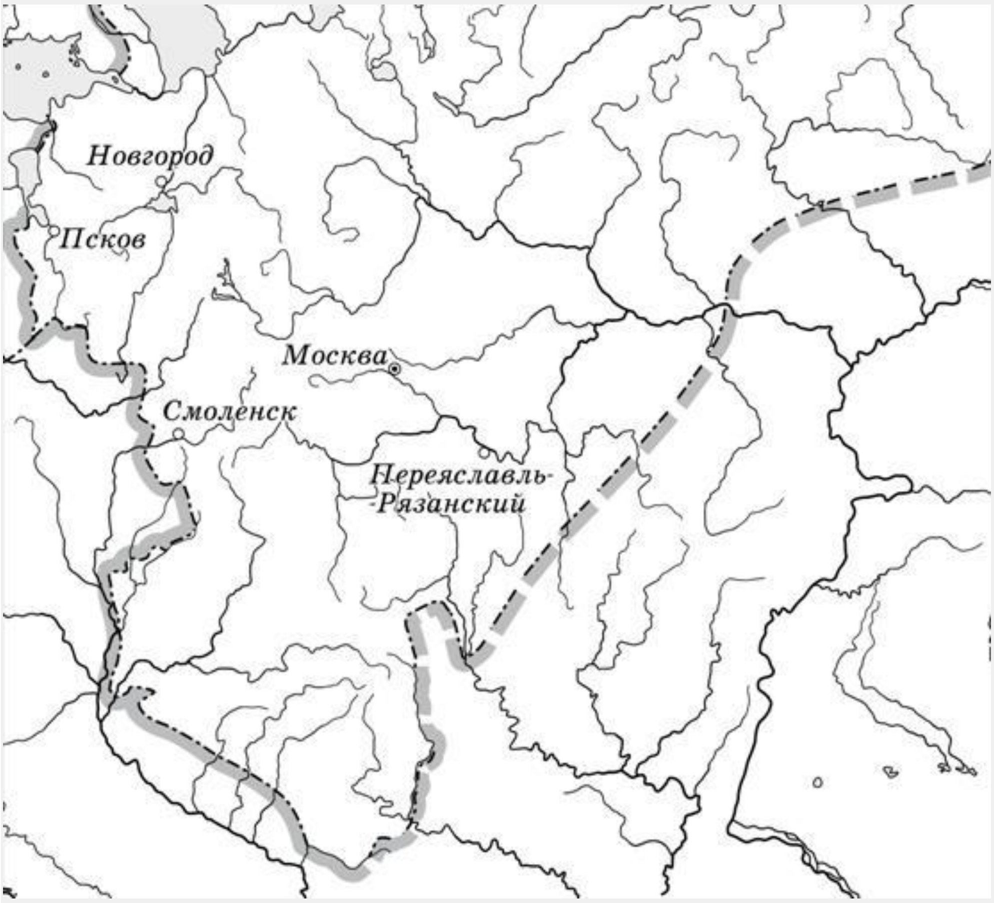

Схемада билгеләнгән Мәскәү кенәзлеге (Россия дәүләте) чикләре кайсы патшаның хакимлек итүе тәмамлану вакытына туры килә?

1) Василий I
2) Иван III
3) Василий III
4) Михаил Романов

104. Авторы Киев-Печора монастыре монахы Нестор булган борынгы рус әдәбияте ядкарен күрсәтегез.

105. Рус җирләрен берләштерүдә үзәк рольне алу өчен көрәштә Мәскәү һәм Тверьның позицияләрен чагыштырыгыз. Беренче баганага – охшашлыкларның, икенче баганага аерымлыкларның тәртип номерларын языгыз.

1)	кенәз тәхетендә Рюрикларның варислары утыруы
2)	кенәзгә митрополитның ярдәм итүе
3)	XIV гасырның беренче яртысында Урдага каршы көчле восстание нәтиҗәсендә кенәзлекнең көчсезләнүе
4)	сәүдә өчен уңайлы урында урнашу

106. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы Русьның мөстәкыйль җирләргә таркалуының бер сәбәбе булган?

	1)	Русьның оборона сәләте кимү
	2)	Киев кенәзе власте көчәю
	3)	борынгы рус мәдәнияте таркалу
	4)	башка дәүләтләр белән сәүдә бетү

1) “Закон һәм иркенлек турында” («Слово о законе и благодати»)
2) «Балаларга сабак» («Поучение детям»)
3) «Замана еллары повесте» («Повесть временных лет»)
4) “Игорь полкы турында хикәя” («Слово о полку Игореве»)

107. Схеманы карагыз.

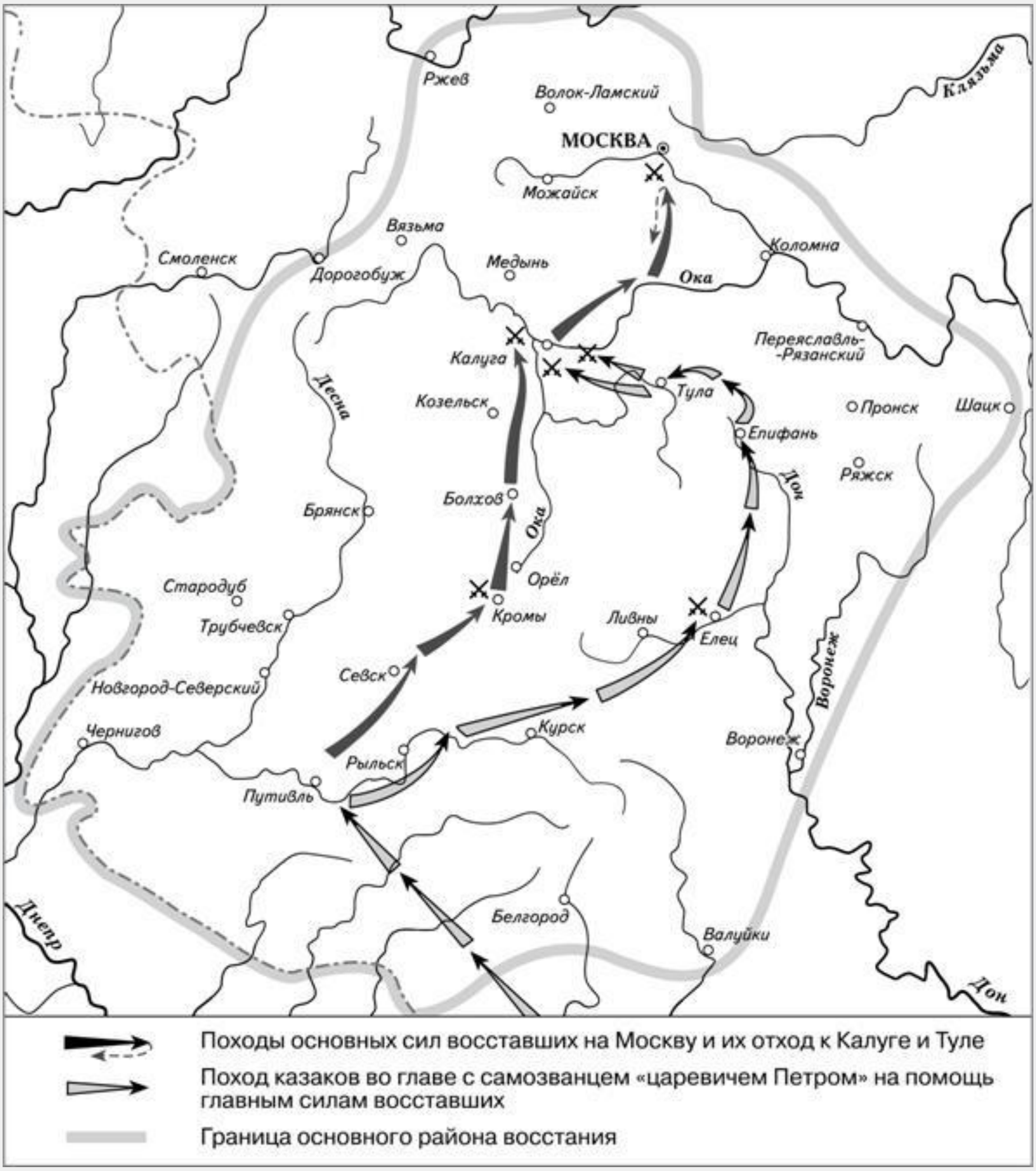

Схемада кем җитәкчелегендә баш күтәрүчеләрнең хәрәкәтләре һәм халык восстаниесе районнары билгеләнгән?

1) Е.И. Пугачёв

2) С.Т. Разин

3) К.А. Булавин

4) И.И. Болотников

108. Русьта кенәзнең ясак җыюы ничек дип аталган?

1) дисәтинә
2) җан башыннан түләү
3) вира
4) вервь

109. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы XV гасыр ахыры—XVI гасыр башында Россия дәүләтен ныгыту һәм үзәкләштерү процессының бер нәтиҗәсе булган?

1) даими эшли торган үзәк идарә органнарының барлыкка килүе
2) Бояр думасын тарату
3) Земский собор эшчәнлеген туктату
4) качак крестьяннарны чикләүсез эзәрлекләү кертү

110. Түбәндә санап кителгән вакыйгаларның кайсысы XIII гасыда булган?

1) Батый ханның Төньяк-Көнчыгыш Русьны тар-мар итүе
2) Туктамыш ханның Мәскәүне яндыруы
3) кенәз Игорь Святославичның кыпчакларга походы
4) Куликово сугышы

111. Батый хан яулары вакытында монголлар кайсы шәһәрне ала алмаганнар?

1) Новгородны
2) Киевны
3) Козельскийны
4) Рязаньны

112. Елъязмада әйтелгәнчә, IX гасырда варяг кенәзләрен чакыруның бер сәбәбе нәрсә булган?

1) Русьның Хәзәр каганатын тар-мар итүе
2) Русьның Византия белән уңышсыз тәмамланган сугышы

3) кыпчакларның Руська һөҗүмнәре

4) Русьның төньягында кабиләләр арасында дошманлык урнашу

113. Ничәнче гасырда Рус Православие Чиркәве таркалган?

1) XV гасырда

2) XVI гасырда

3) XVII гасырда

4) XVIII гасырда

114. Ничәнче гасырда Мәскәү кенәзләре династиясе хакимлек итә башлаган?

1) XI гасырда

2) XII гасырда

3) XIII гасырда

4) XIV гасырда

115. Любечьта кенәзләр съезды ничәнче елда була?

1) 945 елда

2) 988 елда

3) 1097 елда

4) 1113 елда

116. Батый хан гаскәрләренең рус җирләренә һөҗүме ничәнче гасырга карый?

1) XI гасырга

2) XII гасырга

3) XIII гасырга

4) XIV гасырга

117. Иван Калита ничәнче елларда хакимлек иткән?

1) 1303— 1325 елларда

2) 1325— 1340 елларда

3) 1340— 1353 елларда

4) 1353— 1359 елларда

118. Түбәндә санап кителгән вакыйгаларның кайсысы XVII гасырда булган?

1) местничествоны тулысынча бетерү

2) җан башыннан түләү кертү

3) Ермакның Себергә сәфәре

4) Россиядә патриархлык оешу

119. Түбәндә санап кителгән вакыйгаларның кайсысы иң ахырда булган?

1) Шелонь елгасы янындагы сугыш

2) Угра елгасы янындагы “тору”

3) Псковның Мәскәү кенәзлегенә кушылуы

4) Тверьның Мәскәү кенәзлегенә кушылуы

120. Россиягә Әстерхан һәм Казан ханлыклары, Көнбатыш Себер ничәнче гасырда кушылган?

1) XV гасырда

2) XVI гасырда

3) XVII гасырда

4) XVIII гасырда

121. Рус җирләре ничәнче елда Урда хакимлегеннән тулысынча азат булган?

1) 1462 елда

2) 1480 елда

3) 1497 елда

4) 1505 елда

122. Түбәндә санап кителгән вакыйгаларның кайсысы IX гасырга карый?

1) үзәге Киев булган Борынгы Русь дәүләте барлыкка килү

2) Борынгы Русь дәүләтенең мөстәкыйль җирләргә таркалуы

3) Батый ханның рус җирләренә һөҗүм итүе

4) рус җирләренең Мәскәү тирәсендә берләшә башлавы

123. Ничәнче елда рус гаскәрләре Куликово кырында Мамай хан гаскәрләрен җиңгәннәр?

1) 1223 елда

2) 1240 елда

3) 1380 елда

4) 1480 елда

124. Романовлар династиясенең беренче вәкиле Россия тәхетенә ничәнче елда утырган?

1) 1598 елда

2) 1613 елда

3) 1649 елда

4) 1672 елда

125. Опричнина сәясәте ничәнче гасырда үткәрелгән?

1) XIII гасырда

2) XIV гасырда

3) XV гасырда

4) XVI гасырда

126. Түбәндә санап кителгән вакыйгаларның кайсысы XIV гасырда булган?

1) Боз өсте сугышы

2) Куликово сугышы

3) Калка елгасы янындагы сугыш

4) Угра елгасы янындагы “тору”

127. Русская Правда законнар җыелмасы төзелү ничәнче гасырга карый?

1) IX гасырга

2) X гасырга

3) XI гасырга

4) XII гасырга

128. Рус җирләрен берләштерү төгәлләнү һәм бердәм Россия дәүләте төзелү ничәнче гасырга карый?

1) XIV гасыр ахырына

2) XVI гасыр башына

3) XVII гасыр ахырына

4) XVIII гасыр уртасына

129. Кенәз Игорьның Византиягә походлары ничәнче елларда булган?

1) 907 һәм 911 елларда

2) 941 һәм 944 елларда

3) 970 һәм 972 елларда

4) 988 һәм 990 елларда

130. Куликово сугышы ничәнче елда булган?

1) 1185 елда

2) 1242 елда

3) 1380 елда

1410 елда

4)

131. Төньяк-Көнчыгыш Русьның Урда хакимлегенә керүе ничәнче гасырга карый?

1) XI гасырга

2) XII гасырга

3) XIII гасырга

4) XIV гасырга

132. XII— XV гасырларда Новгород республикасында сайлап куела торган шәһәр ополчениесе җитәкчесе ничек дип аталган?

1) посадник

2) воевода

3) мең башы

4) кенәз

133. Мәскәү елъязмада беренче тапкыр искә алынганда аның кенәзе кем булган?

1) Юрий Долгорукий

2) Андрей Боголюбский

3) Даниил Александрович

4) Иван Калита

134. Рус гаскәрләре Куликово сугышында кем җитәкчелегендә җиңүгә ирешәләр?

1) Юрий Долгорукий

2) Александр Невский

3) Дмитрий Донской

4) Иван III

135. XII— XV гасырларда Новгородта сайланып куела торган халык ополчениесе җитәкчесе ничек дип аталган?

1) посадник
2) мең башы
3) тиун
4) воевода

136. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы Иван IV нең тышкы сәясәтенең бер нәтиҗәсе булган?

1) Осман империясе белән солых төзелү
2) Россиянең Ливон сугышында җиңелүе
3) Польша патшалыгының Россиягә кушылуы
4) Россия белән Кытай арасында беренче язма килешү төзелү

137. Феофан Грек, Андрей Рублёв – кемнәр?

1) борынгы рус төзүчеләре (зодчие)
2) борынгы рус икона ясаучылары
3) Славян-грек-латин академиясенә нигез салучылар
4) Россиядә беренче басма китапны чыгаручылар

138. Мәскәү Кремленең соборларын төзүдә катнашкан төзүчеләрне (зодчие) күрсәтегез.

1) Алевиз Новый, Аристотель Фиораванти
2) Барма и Постник
3) Матвей Казаков, Василий Баженов
4) Доменико Трезини, Варфоломей Растрелли

139. Аристотель Фиораванти һәм Алевиз Новый – кемнәр?

1) Иван III хакимлек итү чорындагы төзүчеләр (зодчие)

2) Екатерина II хакимлек итү чорындагы композиторлар

3) Иван IV хакимлек итү чорындагы сәяси эшлекләләр

4) Петр I хакимлек итү чорындагы чит ил хәрби белгечләре

140. Схеманы карагыз һәм биремне үтәгез.

Схемада уклар белән күрсәтелгән вакыйгалар ничәнче елда булган?

1) 1036 елда

2) 1185 елда

3) 1223 елда

4) 1380 елда

141. Схеманы карагыз һәм биремне үтәгез.

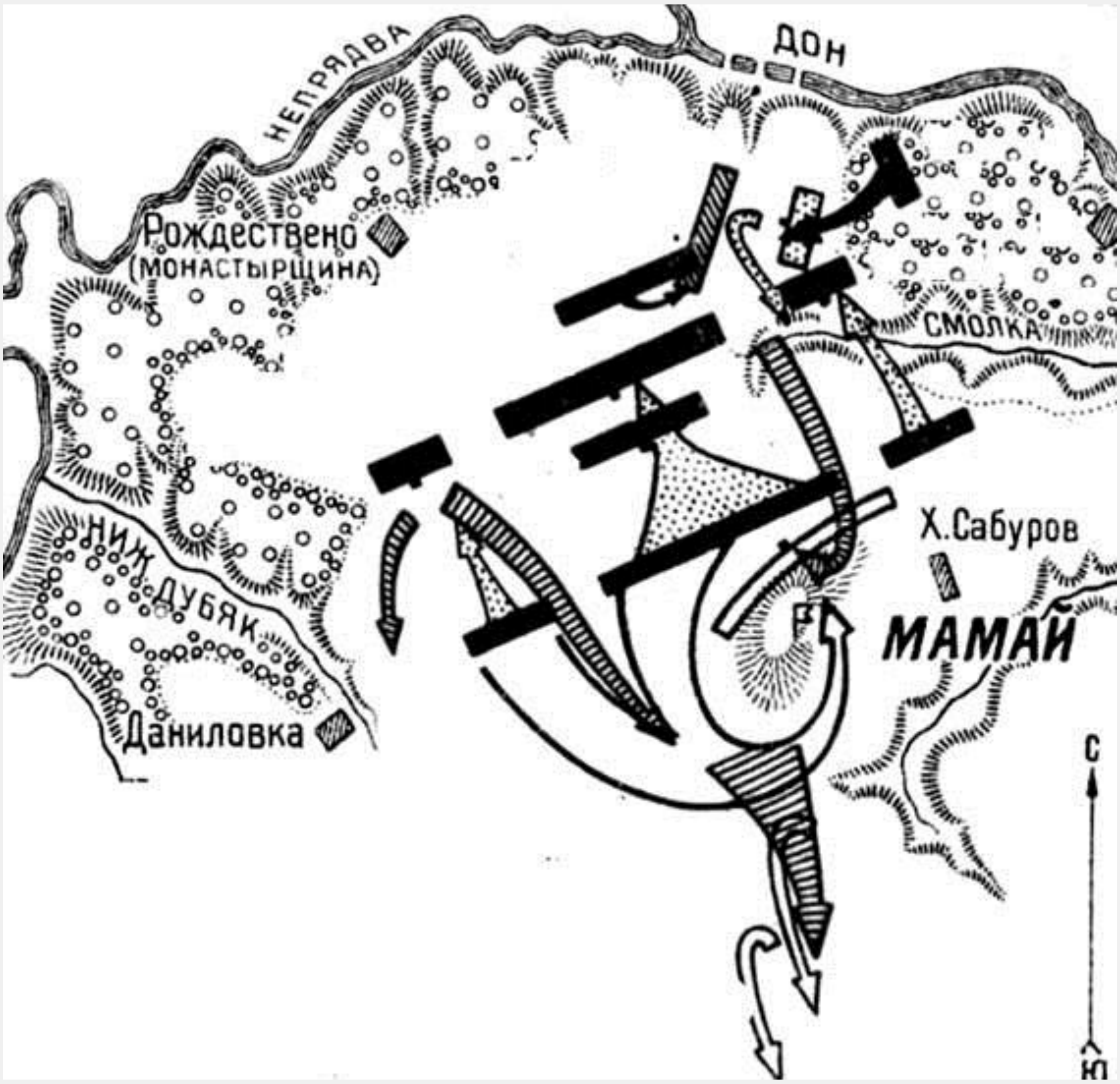

Схемада уклар белән күрсәтелгән сугышның датасын күрсәтегез.

1) 1223 елның 31 мае

2) 1240 елның15 июле

3) 1242 елның 5 апреле

4) 1380 елның 8 сентябре

142. Схеманы карагыз.

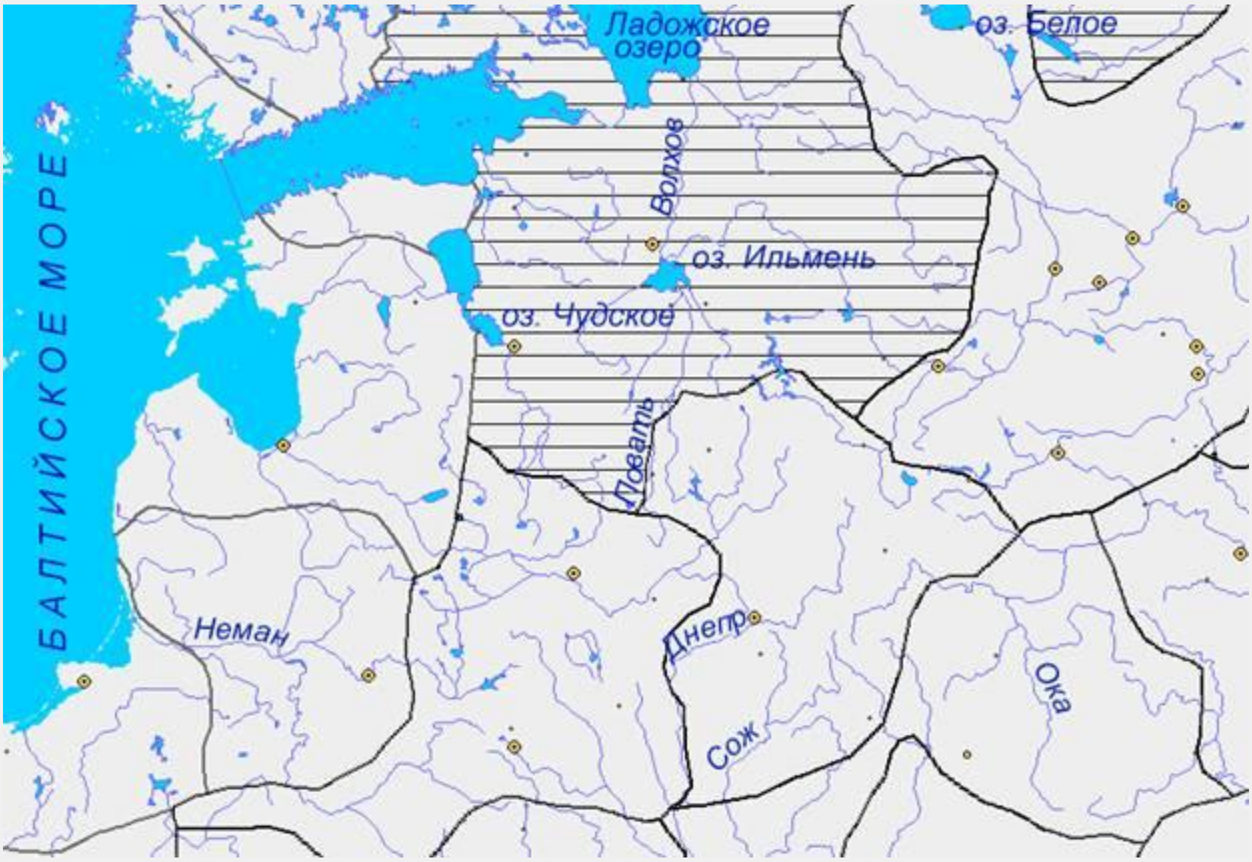

Схемада нинди территория күрсәтелгән?

1) Новгород җирләре

2) Владимир-Суздаль кенәзлеге

3) Польша корольлеге

4) Полоцк кенәзлеге

143. Схеманы карагыз.

Схемада флажок белән күрсәтелгән урында нинди вакыйга булган?

1) Нева сугышы

2) Боз өсте сугышы

3) Угра елгасы янындагы кара-каршы тору

4) Сить елгасы янындагы сугыш

144. Рәсемне карагыз һәм сорауга җавап бирегез.

Борынгы рус төзелеш сәнгате истәлеге булган әлеге корылма ничәнче гасырга карый?

1) VIII гасырга

2) IX гасырга

3) X гасырга

4) XI гасырга

145. Рәсемне карагыз һәм биремне үтәгез.

Әлеге һәйкәл ничәнче гасырда төзелгән?

1) X гасырда

2) XII гасырда

3) XIV гасырда

4) XVI гасырда

146. Рәсемне карагыз һәм биремне үтәгез.

Әлеге һәйкәл Россия тарихында нинди вакыйгалар уңае белән куелган?

1) опричнина

2) Фетнәле вакыт

3) Петр I нең реформалар эпохасы

4) Сарай переворотлары эпохасы

147. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Укчылар гаскәре формалашу
2) Батый ханның Төньяк-Көнчыгыш Руська һөҗүме
3) Русская Правда төзелә башлау
4) Новгород-северский кенәзе Игорьның кыпчакларга каршы походы

148. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) кенәз Владимирның Русьны чукындыруы
2) Рюрикның Новгородта кенәзлек итә башлавы
3) Святославның Хәзәр каганатын җимерүе
4) Любечьта кенәзләр съезды

149. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Нева сугышы
2) Угра елгасы янындагы кара-каршы тору
3) Тверьда Урдага каршы восстание
4) Олег Вещийның Киевны басып алуы

150. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Руська варягларны чакыру
2) Киевта Зирәк Ярославның идарә итә башлавы

3) Русьны чукындыру

4) Игорь Святославичның кыпчакларга каршы походы

151. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Туктамыш ханның Мәскәүгә походы

2) Лесной авылы янындагы бәрелеш

3) Угра елгасы янындагы кара-каршы тору

4) Сить елгасы янындагы сугыш

152. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Тоз фетнәсе

2) Д. Пожарский һәм К. Минин гаскәрләренең Мәскәүне азат итүе

3) патша кызы Софьяны Россия дәүләте белән идарә итүдә катнашудан читләштерү

4) Кондратий Булавин җитәкчелегендәге восстание

153. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Любечьта кенәзләр съезды

2) Калка елгасы янындагы сугыш

3) Елъязмада беренче тапкыр Мәскәү турында искә алыну

4) Куликово сугышы

154. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Тоз фетнәсе

2) Д. Пожарский һәм К. Минин гаскәрләренең Мәскәүне Польша интервентларыннан азат итүе

3) Борис Годуновны патшалыкка сайлау
4) Ермак Тимофеевич җитәкчелегендә казакларның Себергә походы

155. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) «Замана еллары повесте» язылу
2) Нева сугышы
3) кенәз Олегның Византиягә походы
4) Новгородка варяг кензләрен чакыру

156. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Төньяк сугышы башлану
2) Идел буеның Россия составына керүе
3) Речь Посполитая белән “Мәңгелек солых” төзелү
4) Кырымның Россия империясенә кушылуы

157. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Боз өсте сугышы
2) Хәзәр каганатын тар-мар итү
3) Туктамыш ханның Мәскәүне җимерүе
4) Угра елгасы янындагы кара-каршы тору

158. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Нева сугышы
2) Новгород-северский кенәзе Игорьның кыпчакларга каршы походы
3) Калка елгасы янындагы сугыш

4) Угра елгасы янындагы кара-каршы тору

159. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Иван III нең Судебникны кабул итүе
2) Нева сугышы
3) Новгородның Мәскәү кенәзлегенә кушылуы
4) Любечьта кенәзләр съезды

160. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Иван IV нең Судебнигы
2) Алексей Михайловичның Соборный Уложениесе
3) Өч көнлек барщина турында Манифест
4) Владимир Мономах Уставы

161. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Русьны чукындыру
2) Игорь Святославичның кыпчакларга каршы походы
3) Елъязмада беренче тапкыр Мәскәү турында искә алыну
4) кенәз Олегның Киев һәм Новгородны берләштерүе

162. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Иван Калитаның Мәскәүдә кенәзлек итә башлавы
2) Калка елгасы янындагы сугыш
3) Тверның Мәскәүгә кушылуы
4) Ливон сугышының тәмамлануы

163. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Русьта христианлык кабул ителү
2) Новгородка варягларның чакырылуы
3) Зирәк Ярославның печенегларны тар-мар итүе
4) Батый ханның рус җирләренә һөҗүме

164. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Русская Правда законнар җыелмасының беренче өлеше язылу
2) Нева сугышы
3) кенәз Святославның Идел Болгариясенә походы
4) Новгородка варягларның чакырылуы

165. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Кенәз Олегның Патша шәһәренә походы
2) Русская Правда языла башлау
3) урок һәм погостлар кертелү
4) елъязмада беренче тапкыр Мәскәү турында искә алыну

166. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Иван IV не патшалыкка сайлау
2) урок елларын бетерү
3) Михаил Фёдоровичны патшалыкка сайлау
4) Россиядә патриархлык оешу

167. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) бер кенәз хакимлегендә Киев һәм Новгород берләштерелү
2) Любечьта кенәзләр съезды
3) кенәзләр Борис һәм Глебның үлеме
4) кенәз Владимирның Корсунь шәһәрен басып алуы

168. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) укчылар восстаниесе (хованщина)
2) Степан Разин җитәкчелегендәге восстание
3) Михаил Фёдоровичны патшалыкка сайлау
4) качак крестьяннарны чикләүсез эзәрлекләүне кертү

169. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Батый ханның Төньяк-Көнчыгыш Руська һөҗүме
2) Әхмәтнең Руська походы
3) Туктамыш ханның Мәскәүне җимерүе
4) Чыңгыз хан походлары башлану

170. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Калка елгасы янындагы сугыш
2) Воже елгасы янындагы сугыш
3) Боз өсте сугышы
4) Угра елгасы янындагы кара-каршы тору

171. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Куликово сугышы

2) Батый ханның Руська походы

3) Угра елгасы янында кара-каршы тору

4) Калка елгасы янындагы сугыш

172. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Владимир Мономахның Киевта кенәзлек итә башлавы

2) Мәскәү кенәзлегендә үзара сугышлар

3) Мәскәү дәүләтенә Новгород җирен кушу

4) Батый ханның Руська һөҗүме

173. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Угра елгасы янында кара-каршы тору

2) Ермак Тимофеевич җитәкчелегендә казакларның Себергә походы

3) Россия составына Сул як Украинаның һәм Киевның керүе

4) Россия империясе составына Бессарабиянең кушылуы

174. Кенәзләр һәм алар идарә итү вакытында булган вакыйгалар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

<u>**КЕНӘЗЛӘР**</u>	<u>**ВАКЫЙГАЛАР**</u>
А) Святослав Игоревич	**1)** рус тәңкәләре суга башлау
Б) Игорь Рюрикович	**2)** Юрий шәһәренә нигез салыну
В) Владимир Святославич	**3)** древляннар восстаниесе
	4) Хәзәр каганатына поход

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

175. Дәүләт башлыклары һәм алар идарә итү вакытында булган вакыйгалар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр

элементка туры килүче элементны табыгыз.

РОССИЯНЕҢ ДӘҮЛӘТ БАШЛЫКЛАРЫ	**ВАКЫЙГАЛАР**
А) Иван III	**1)** Тверьның Мәскәү кенәзлегенә кушылуы
Б) Иван IV	**2)** Смоленскийның Россиягә кушылуы
В) Василий III	**3)** Ливон сугышы
	4) Азовны алу

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

176. Монархлар һәм алар идарә итү вакытында булган сугышлар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

МОНАРХЛАР	**СУГЫШЛАР**
А) Пётр I	**1)** Смоленск сугышы
Б) Иван IV	**2)** Җидееллык сугыш
В) Михаил Фёдорович	**3)** Төньяк сугыш
	4) Ливон сугышы

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

177. Дәүләт башлыклары һәм алар идарә итү вакытында булган вакыйгалар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

РОССИЯНЕҢ ДӘҮЛӘТ БАШЛЫКЛАРЫ	**ВАКЫЙГАЛАР**
А) Иван IV	**1)** укчылар гаскәре төзелү
Б) Фёдор Иоаннович	**2)** гомуми рус Судебнигы төзелү
В) Иван III	**3)** Соборный уложение кабул ителү

4) Россиядә патриархлык урнашу

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

178. Алексей Михайлович хакимлек итү чорында булган вакыйгалар һәм аларның нәтиҗәләре арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

ВАКЫЙГАЛАР	**НӘТИҖЛӘР**
А) Соборный уложение кабул ителү	**1)** Бакыр фетнәсе
Б) тәңкә реформасын үткәрү	**2)** чиркәү расколы
В) патриарх Никон реформасы	**3)** Бояр думасын бетерү
	4) тулысынча крепостной хокук урнашу

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

179. Кенәзләр һәм алар идарә итү вакытында булган сугышлар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

КЕНӘЗЛӘР	**ВАКЫЙГАЛАР**
А) Владимир Мономах	**1)** Любечь съезды
Б) Владимир Святославич	**2)** древляннар восстаниесе
В) Зирәк Ярослав	**3)** Русьны чукындыру
	4) Русская Правда төзелә башлау

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

180. Россия хакимбикәләре һәм аларның замандашлары арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

РОССИЯ ХАКИМБИКӘЛӘРЕ	**ЗАМАНДАШЛАР**
А) княгиня Ольга	**1)** В.В. Голицын
Б) Елена Глинская	**2)** Василий III
В) патша кызы Софья	**3)** Кенәз Мал
	4) Иван III

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

181. Дәүләт башлыклары һәм алар идарә итү вакытында булган вакыйгалар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

РОССИЯНЕҢ ДӘҮЛӘТ БАШЛЫКЛАРЫ	**ВАКЫЙГАЛАР**
А) Александр Невский	**1)** Ливон сугышы
Б) Иван IV	**2)** Боз өсте сугышы
В) Алексей Михайлович	**3)** Бакыр фетнәсе
	4) «Азов камалышында тору»

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

182. Дәүләт башлыклары һәм алар идарә итү вакытында булган вакыйгалар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

РОССИЯНЕҢ ДӘҮЛӘТ БАШЛЫКЛАРЫ	**ВАКЫЙГАЛАР**
А) Пётр I	**1)** С. Разина җитәкчелегендә восстание
Б) Василий Шуйский	**2)** К. Булавин җитәкчелегендә восстание
В) Алексей Михайлович	**3)** Е. Пугачёв җитәкчелегендә

восстание

4) И. Болотников җитәкчелегендә восстание

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

183. Урда хакимнәре һәм алар идарә итү вакытында булган вакыйгалар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

ХАКИМНӘР	ВАКЫЙГАЛАР
А) Батый	**1)** Киевны җимерү
Б) Мамай	**2)** Куликово сугышы
В) Әхмәт	**3)** Калка елгасы янында сугыш
	4) Угра елгасыянында кара-каршы тору

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

184. Еллар һәм шул елларда булган вакыйгалар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

ЕЛЛАР	ВАКЫЙГАЛАР
А) 1612 ел	**1)** Борис Годуновны патшалыкка сайлау
Б) 1649 ел	**2)** С. Разин җитәкчелегендә восстание
В) 1670 ел	**3)** Соборный уложение кабул итү
	4) К. Минин һәм Д. Пожарский җитәкчелегендәге ополчениенең Мәскәүне азат итүе

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

185. Кенәзләр һәм алар идарә итү вакытында булган сугышлар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче

элементны табыгыз.

КЕНӘЗЛӘР

А) Владимир Святославич

Б) Юрий Долгорукий

В) Владимир Мономах

ВАКЫЙГАЛАР

1) Русьны чукындыру

2) хәзәрләргә каршы походлар

3) кыпчакларга каршы походлар

4) елъязмада беренче тапкыр Мәскәү турында искә алыну

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

186. Кенәзләр һәм алар идарә итү вакытында булган вакыйгалар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килә торган элементны табыгыз.

КЕНӘЗЛӘР

А) Владимир Святославич

Б) Зирәк Ярослав

В) Дмитрий Донской

ВАКЫЙГАЛАР

1) Хәзәр каганаты җимерелү

2) Русьның көньяк-көнчыгышында "баһадирлар заставасы" төзелү

3) Воже елгасы янындагы сугыш

4) Юрьев шәһәренә нигез салыну

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

187. Монархлар һәм алар идарә итү вакытында булган вакыйгалар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

МОНАРХЛАР

А) Алексей Михайлович

Б) Пётр I

В) Михаил Фёдорович

ВАКЫЙГАЛАР

1) «Азов камалышында утыру»

2) Сул як Украинаның Россия составына керүе

3) Прут походы

4) Көнбатыш Себернең Россиягә кушылуы

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

188. Кенәзләр һәм алар идарә итү вакытында булган вакыйгалар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

КЕНӘЗЛӘР

- **А)** Александр Невский
- **Б)** Иван III
- **В)** Олег Вещий

ВАКЫЙГАЛАР

1) Грюнвальд сугышы
2) Константинопольне камау
3) Боз цсте сугышы
4) Угра елгасы янында кара-каршы тору

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

189. Дәүләт башлыклары һәм алар идарә итү вакытында булган вакыйгалар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

ДӘҮЛӘТ БАШЛЫКЛАРЫ

- **А)** Иван III
- **Б)** Василий III
- **В)** Иван IV

ВАКЫЙГАЛАР

1) Тверьның Мәскәү дәүләтенә кушылуы
2) Псковның Мәскәү дәүләтенә кушылуы
3) Әстерхан ханлыгы буйсындырылу
4) Сул як Украинаның Россия составына керүе

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

190. Дәүләт башлыклары һәм алар идарә итү вакытында булган вакыйгалар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

ДӘҮЛӘТ БАШЛЫКЛАРЫ

А) Алексей Михайлович

Б) Пётр I

В) Фёдор Алексеевич

ВАКЫЙГАЛАР

1) местничество бетерелү

2) шәһәрләрдә “ак бистәләр” юкка чыгарылу

3) Ранглар турында табель кабул ителү

4) эшмәкәрлек ирекә турында указ чыгарылу

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

192. Дәүләт башлыклары һәм алар идарә итү вакытында булган вакыйгалар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

ДӘҮЛӘТ БАШЛЫКЛАРЫ

А) Иван IV

Б) Фёдор Иоаннович

В) Иван III

ВАКЫЙГАЛАР

1) Кормлениеләр бетерелү

2) Угра елгасы янында кара-каршы тору

3) Бояр думасы бетерелү

4) урок еллары кертелү

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

193. Кенәзләр һәм алар идарә итү вакытында булган вакыйгалар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

КЕНӘЗЛӘР

А) Иван III

Б) Дмитрий Донской

В) Иван Калита

ВАКЫЙГАЛАР

1) Кенәз Ольгерданың Мәскәүгә походлары

2) крестьяннарның Юрий көненә

кучүнең бердәм срогын кабул итү

3) митрополит кафедрасын Владимирдан Мәскәүгә күчерү

4) король Стефан Баторийның Псковны камап алуы

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

194. Ханнар һәм алар идарә иткән дәүләтләр арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

<u>ХАННАР</u>	**<u>ДӘҮЛӘТЛӘР</u>**
А) Дәүләт Гәрәй	**1)** Алтын Урда
Б) Кучум	**2)** Әстерхан ханлыгы
В) Батый	**3)** Себер ханлыгы
	4) Кырым ханлыгы

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

195. Дәүләт башлыклары һәм алар идарә итү вакытында булган вакыйгалар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

<u>ДӘҮЛӘТ БАШЛЫКЛАРЫ</u>	**<u>ВАКЫЙГАЛАР</u>**
А) Иван III	**1)** беренче гомуми рус Судебнигы төзелү
Б) Василий III	**2)** Смоленскийның Мәскәү дәүләтенә кушылуы
В) Иван IV	**3)** беренче Земский собор чакырылу
	4) Россиядә патриархлык урнашу

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

196. Законнар җыелмалары һәм дәүләт башлыклары арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

ЗАКОННАР ҖЫЕЛМАЛАРЫ	**ДӘҮЛӘТ БАШЛЫКЛАРЫ**
А) Русская Правда	**1)** Зирәк Ярослав
Б) Собор уложениесе	**2)** Олег Вещий
В) Судебник	**3)** Алексей Михайлович
	4) Иван III

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

197. Төшенчәләр һәм алар барлыкка килгән гасырлар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

ТӨШЕНЧӘЛӘР	**ГАСЫРЛАР**
А) «бироновлык»	**1)** XV гасыр
Б) Земский собор	**2)** XVI гасыр
В) пожилое	**3)** XVII гасыр
	4) XVIII гасыр

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

198. Түбәндә санап кителгән территорияләрнең кайсысы Россиягә Иван IV хакимлек иткән чорда кушылган? Исемлектән ике территорияне сайлап алыгыз һәм аларга туры килгән цифрларны язып куегыз.

1) Казан ханлыгы

2) Белоруссия

3) Әстерхан ханлыгы

4) Кырым

5) Көнчыгыш Себер

199. Түбәндә санап кителгән үзгәртеп коруларның кайсысы Иван IV хакимлек иткән чорда үткәрелгән? Исемлектән ике реформаны сайлап алыгыз һәм аларга туры килгән цифрларны язып куегыз.

1) Укчылар гаскәре төзелү
2) Сенат төзелү
3) министерстволар төзелү
4) местничество бетерелү
5) Земский собор чакырылышы

200. Түбәндә санап кителгән һөнәрләрнең кайсылары белән борынгы көнчыгыш славяннары шөгыльләнгән? Исемлектән ике һөнәрне сайлап алыгыз һәм аларга туры килгән цифрларны язып куегыз.

1) чолыкчылык
2) бәрәңге үстерү
3) ирригацион игенчелек
4) күчмә терлекчелек
5) балыкчылык

201. Түбәндә санап кителгән территорияләрнең кайсылары Россия дәүләтенә XV гасырның икенче яртысында кушылган? Исемлектән ике территорияне сайлап алыгыз һәм аларга туры килгән цифрларны язып куегыз.

1) Рязань кенәзлеге
2) Псков җирләре
3) Новгород җирләре
4) Переяслав кенәзлеге
5) Тверь кенәзлеге

202. “Бер үк нәселдән (гаиләдән) булып, тәхеттә бер-берсен варислык хокукы буенча алмаштырган берничә монарх” аңлатмасына туры килгән терминны языгыз.

203. Владимир Мономах Киевта ничәнче гасырда кенәзлек иткән?

1) IX гасырда
2) X гасырда
3) XI гасырда
4) XII гасырда

204. Чыганактан өзек укыгыз һәм кайсы тарихи шәхес турында сүз баруын күрсәтегез.
«Индиядә булган, туган иленнән ерак җирләргә сәфәр кылган Тверь сәүдәгәре үзенең сәяхәтләре хакында фикер йөртеп... “Рус җирен Ходай сакласын!... Бу дөньяда аңа тиң ил юк... Ни өчен рус кенәзләре бер-берсе белән туганнарча яшәмиләр икән? Рус җиренә иминлек килсен...” »

1) Афанасий Никитин
2) Ермак Тимофеевич
3) Семен Дежнёв
4) Ерофей Хабаров

205. Схеманы карагыз һәм биремне үтәгез.

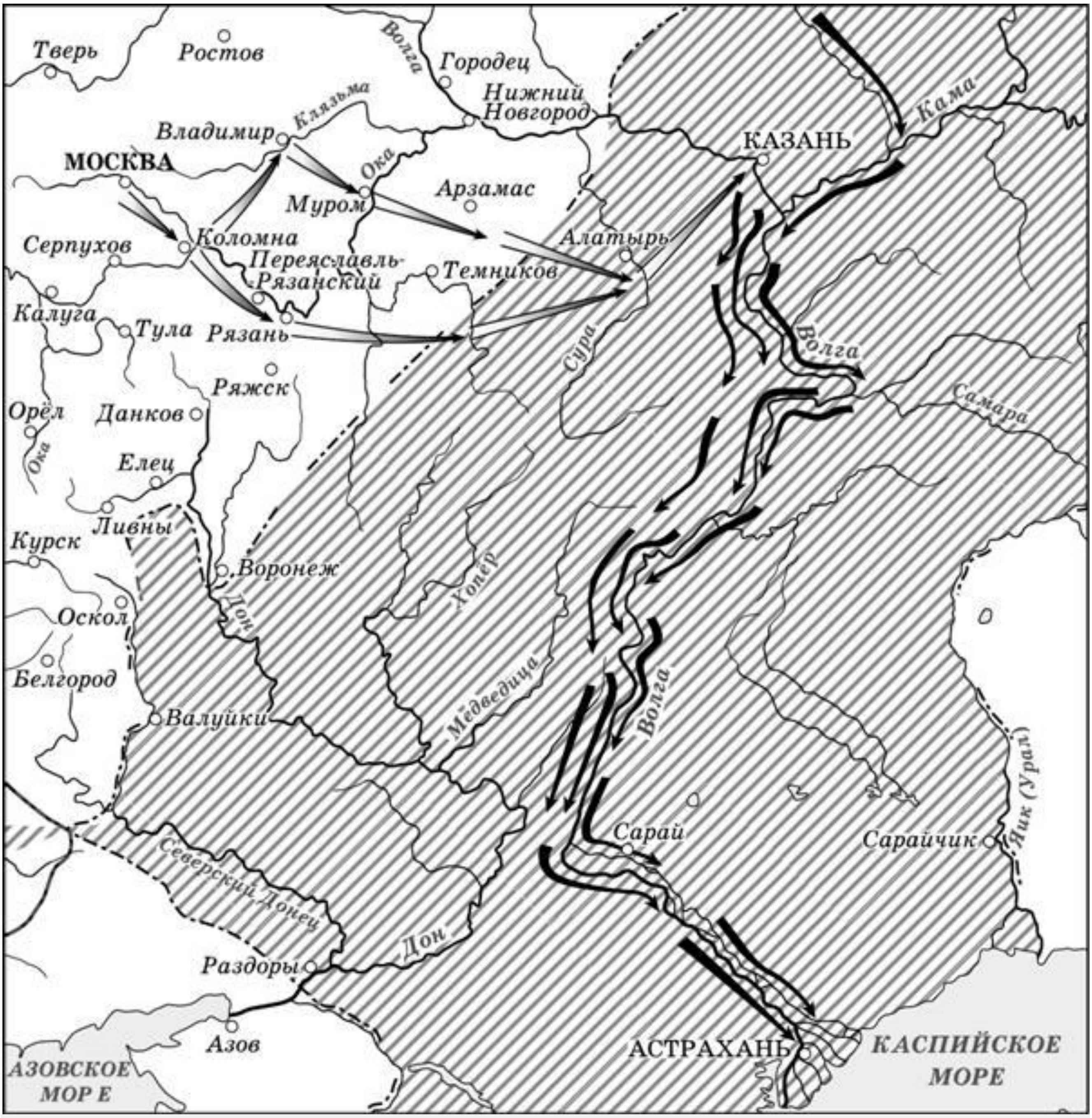

Түбәндә санап кителгән шәхесләрнең кайсысы схемада уклар белән күрсәтелгән рус гаскәрләре походлары чорында яшәгән һәм шул походларда катнашкан?

1) Б.П. Шереметев

2) Б.К. Миних

3) А.М. Курбский

4) А.В. Суворов

206. Чуд күле янындагы бәрелешнең схемасын карагыз һәм сорауга җавап бирегез.

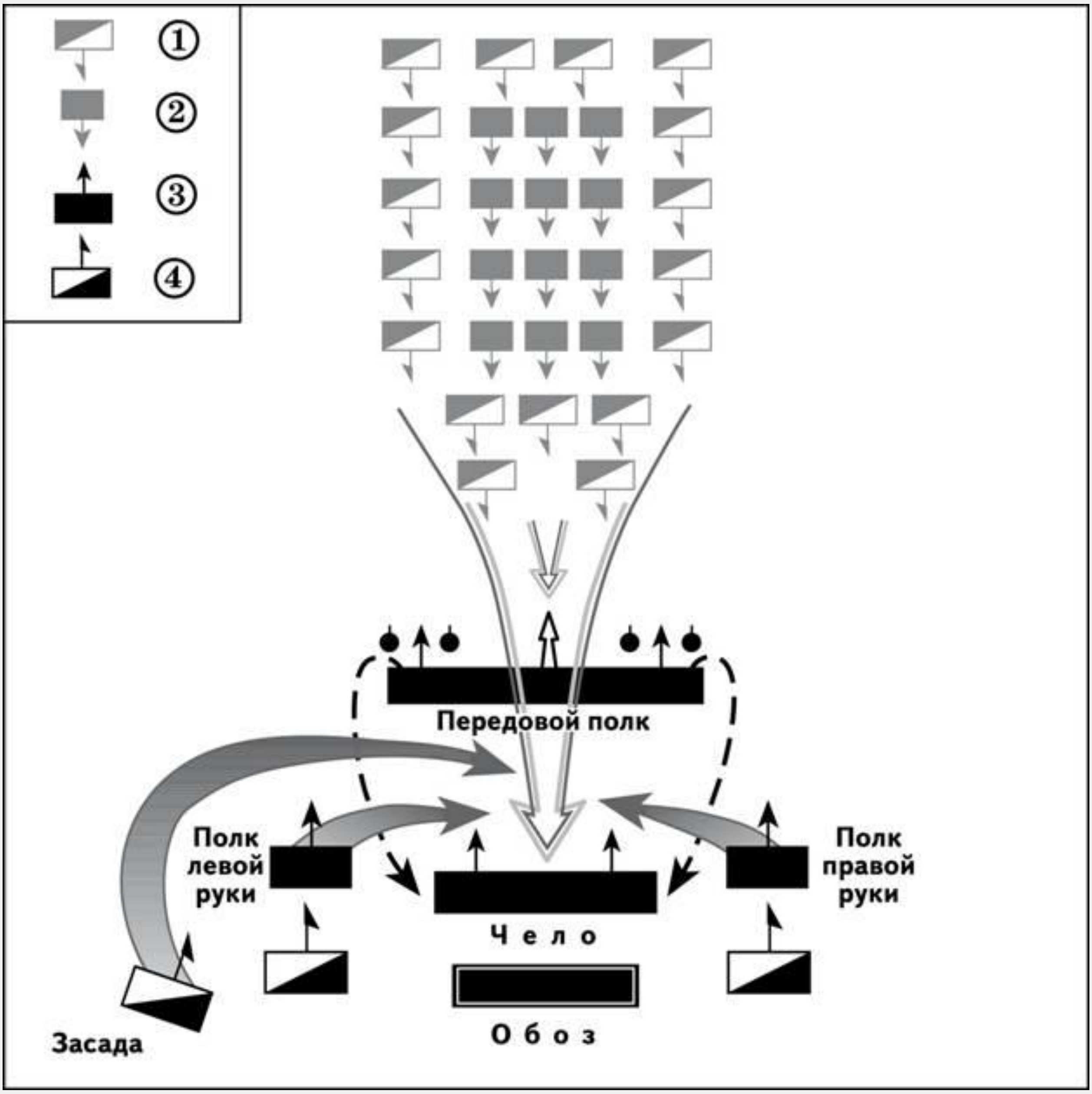

Схема легендасында авыр кораллы немец рыцарьларының урнашкан урыны нинди цифра белән күрсәтелгән?

1) 1

2) 2

3) 3

4) 4

207. Схеманы карагыз һәм биремне үтәгез.

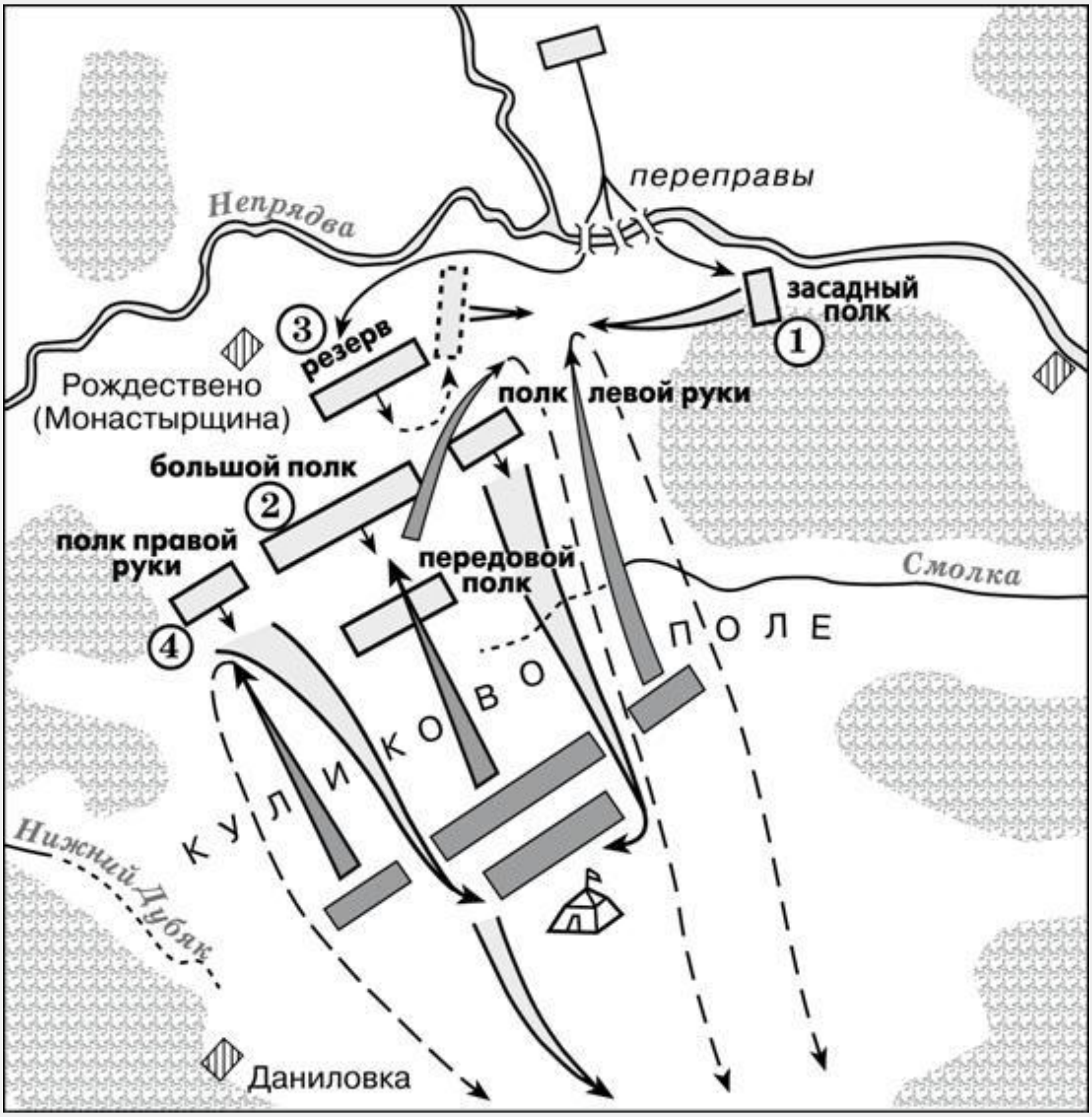

Кенәз Владимир Андреевич Серпуховский һәм воевода Дмитрий Михайлович Боброк-Волынский җитәкчелегендәге полкның хәрби хәрәкәтләре схемада нинди цифр белән күрсәтелгән?

1) 1

2) 2

3) 3

4) 4

208. Схеманы карагыз һәм биремне үтәгез.

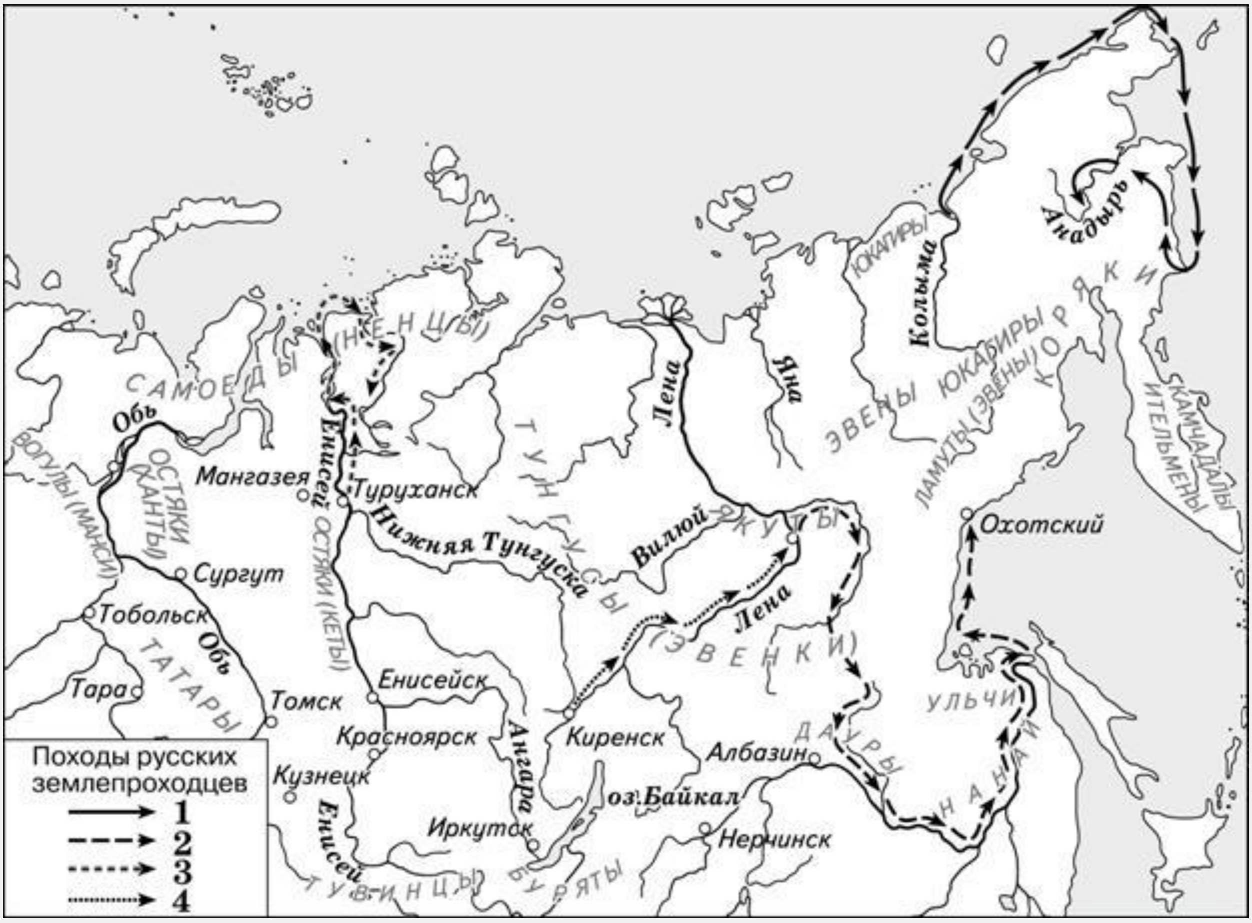

Схема легендасында Семён Дежнёв җитәкчелегендәге экспедиция маршруты нинди цифр белән күрсәтелгән?

1) 1

2) 2

3) 3

4) 4

209. Схеманы карагыз һәм биремне үтәгез.

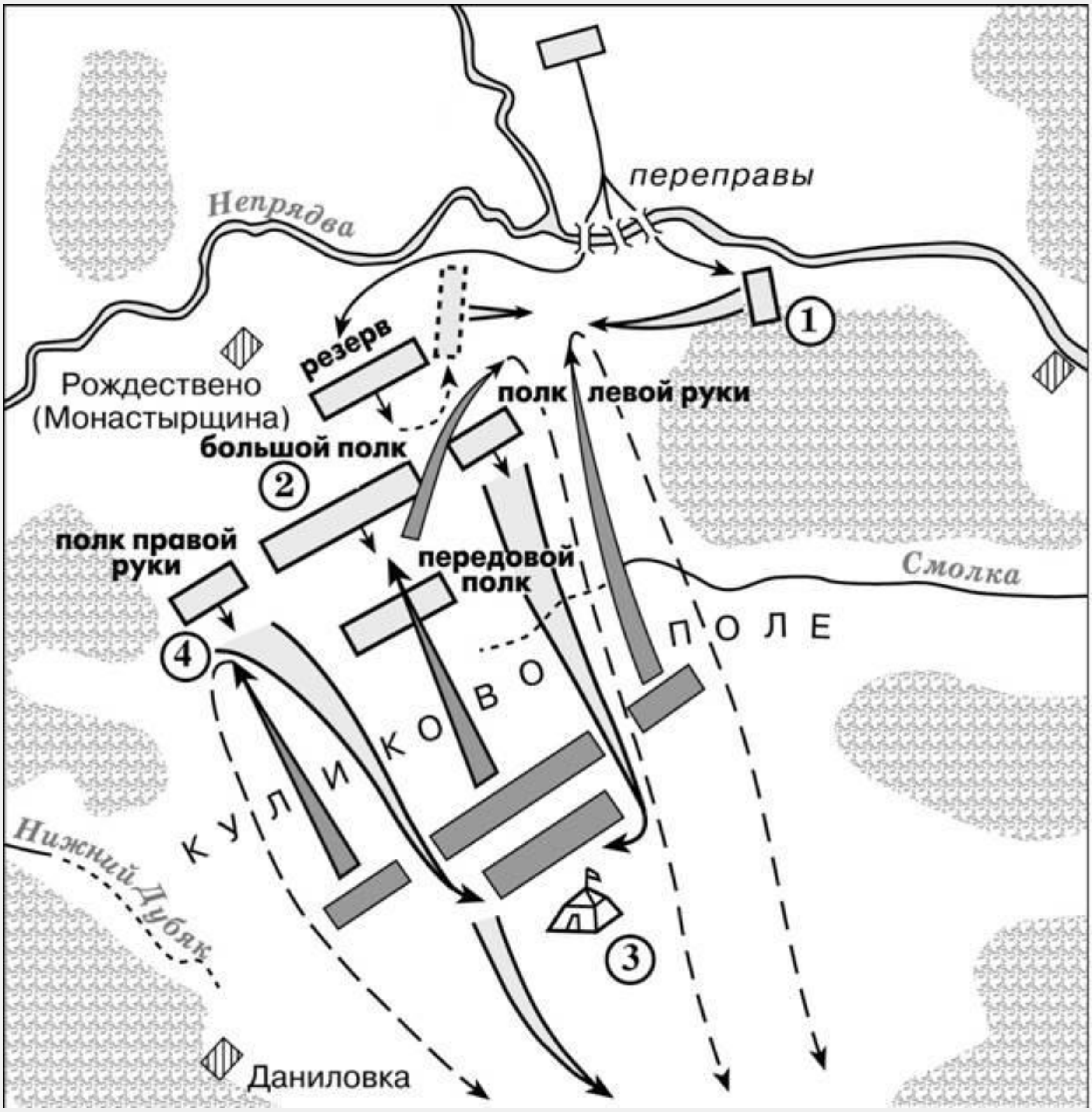

Мәскәү кенәзе Дмитрий Иванович Донскойның сугышның кызган чагында якынча тору урыны нинди цифра белән күрсәтелгән?

1) 1

2) 2

3) 3

4) 4

210. Схеманы карагыз һәм биремне үтәгез.

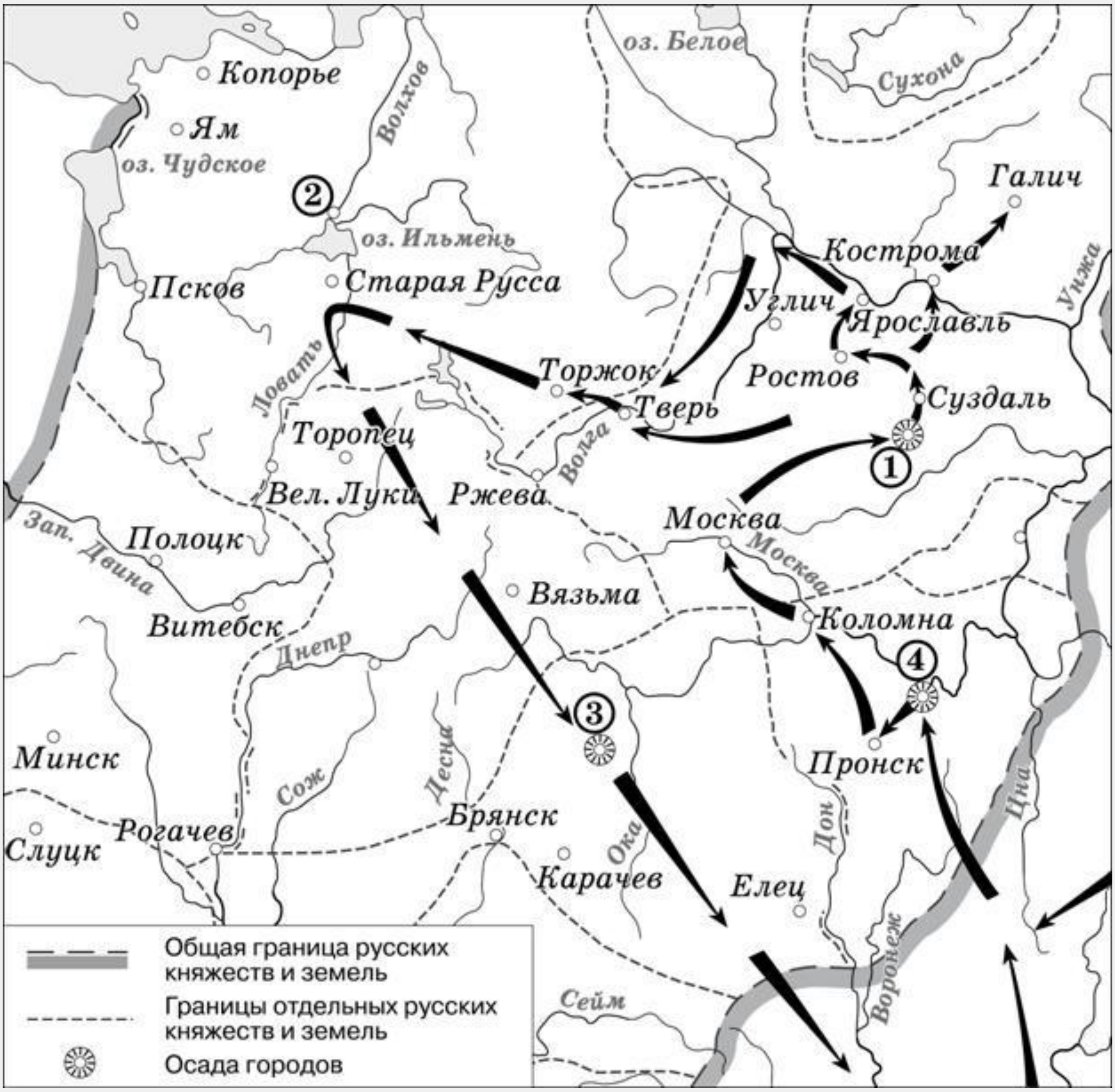

Басып алучыларга каршы батырларча җиде атна каршы торган шәһәр схемада нинди цифра белән күрсәтелгән?

1) 1

2) 2

3) 3

4) 4

211. Схеманы карагыз һәм биремне үтәгез.

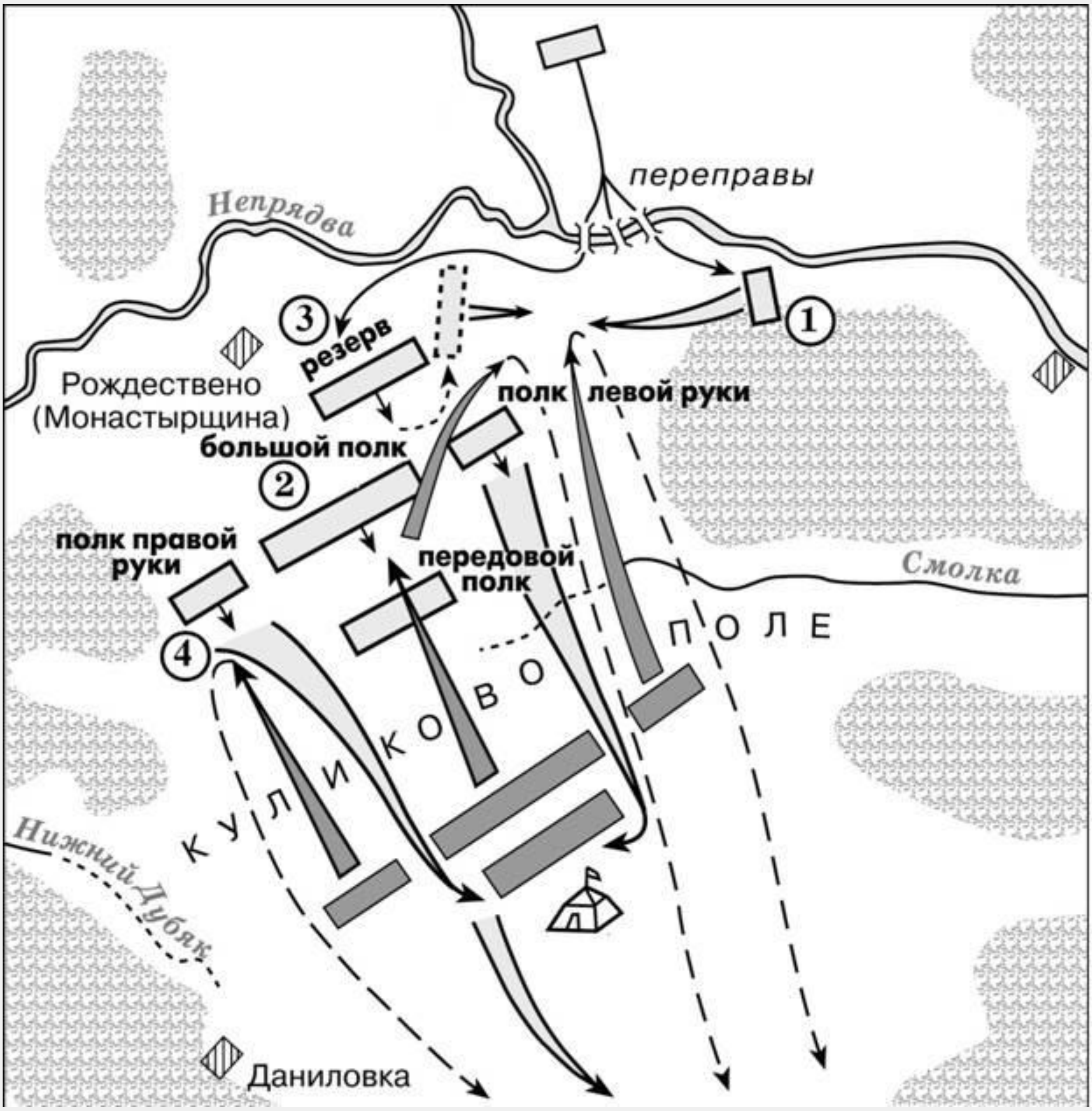

Сугышка иң ахырда кергән полк схемада нинди цифра белән күрсәтелгән?

1) 1

2) 2

3) 3

4) 4

212. Схеманы карагыз һәм биремне үтәгез.

Схемада уклар белән күрсәтелгән восстание вакыйгалары кайчан булган?

1) XVII гасыр башында

2) XVII гасырның икенче яртысында

3) XVIII гасыр башында

4) XVIII гасырның икенче яртысында

213. Схеманы карагыз һәм сорауга җавап бирегез.

Ильмен словеннарының нәсел үзәге схемада нинди цифр белән бирелгән?

1) 1

2) 2

3) 3

4) 4

214. Схеманы карагыз һәм сорауга җавап бирегез.

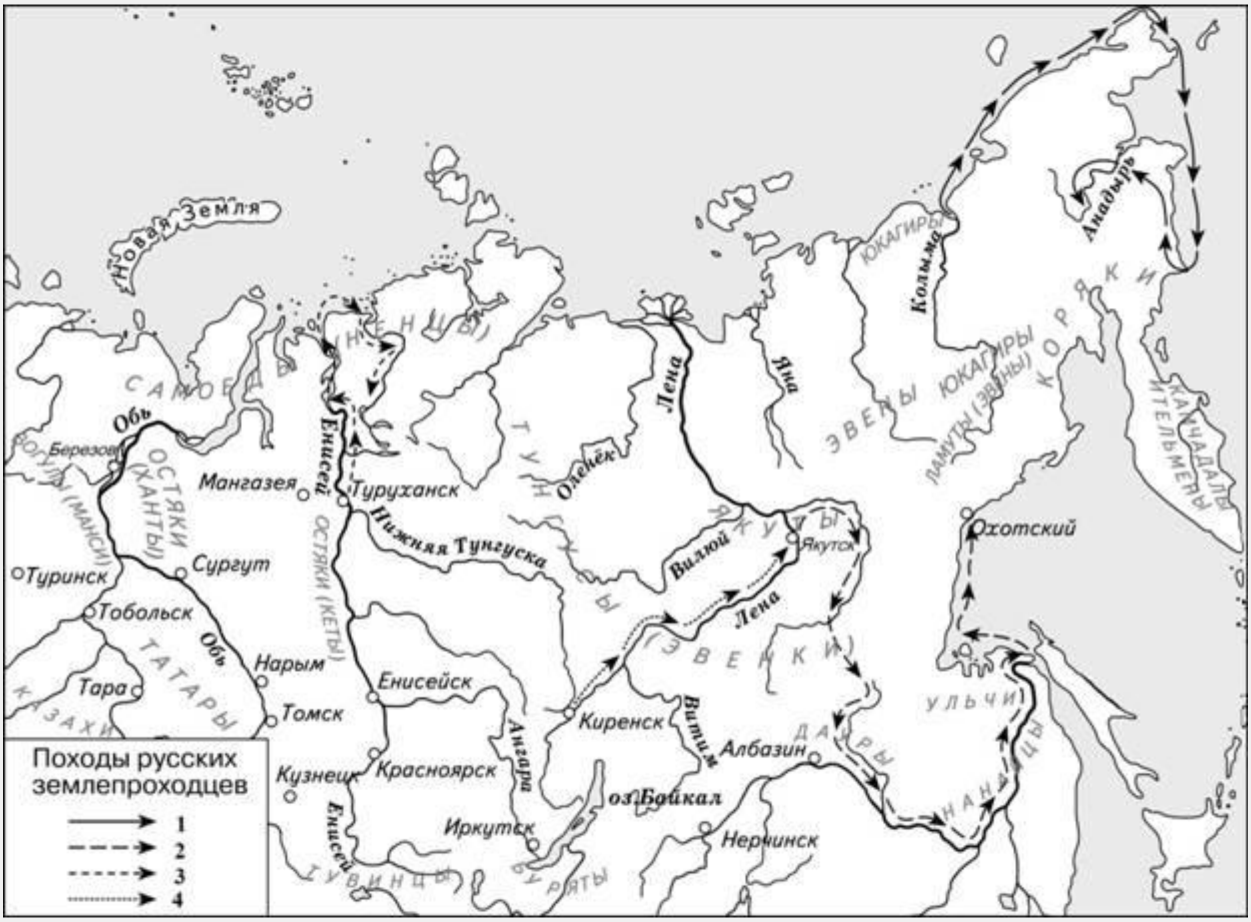

Схема легендасында Василий Поярков җитәкчелегендәге экспедиция нинди цифр белән бирелгән?

1) 1

2) 2

3) 3

4) 4

215. Схеманы карагыз һәм биремне үтәгез.

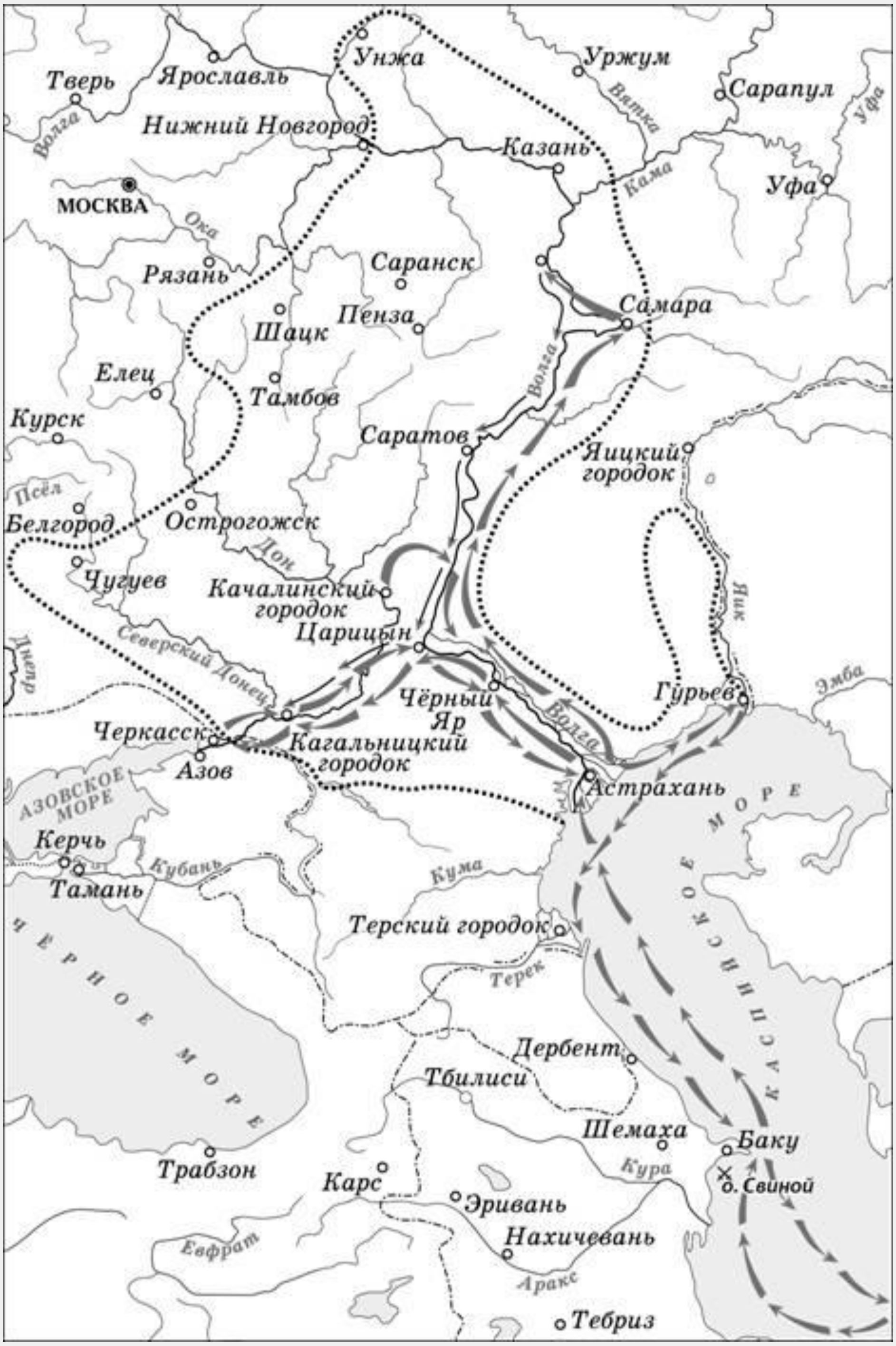

Схемада уклар белән күрсәтелгән походларның кем җитәкчелегендәге восстание вакытында булуын күрсәтегез.

1) Иван Болотников

2) Степан Разин

3) Кондратий Булавин

4) Емельян Пугачёв

216. Схеманы карагыз һәм сорауга җавап бирегез.

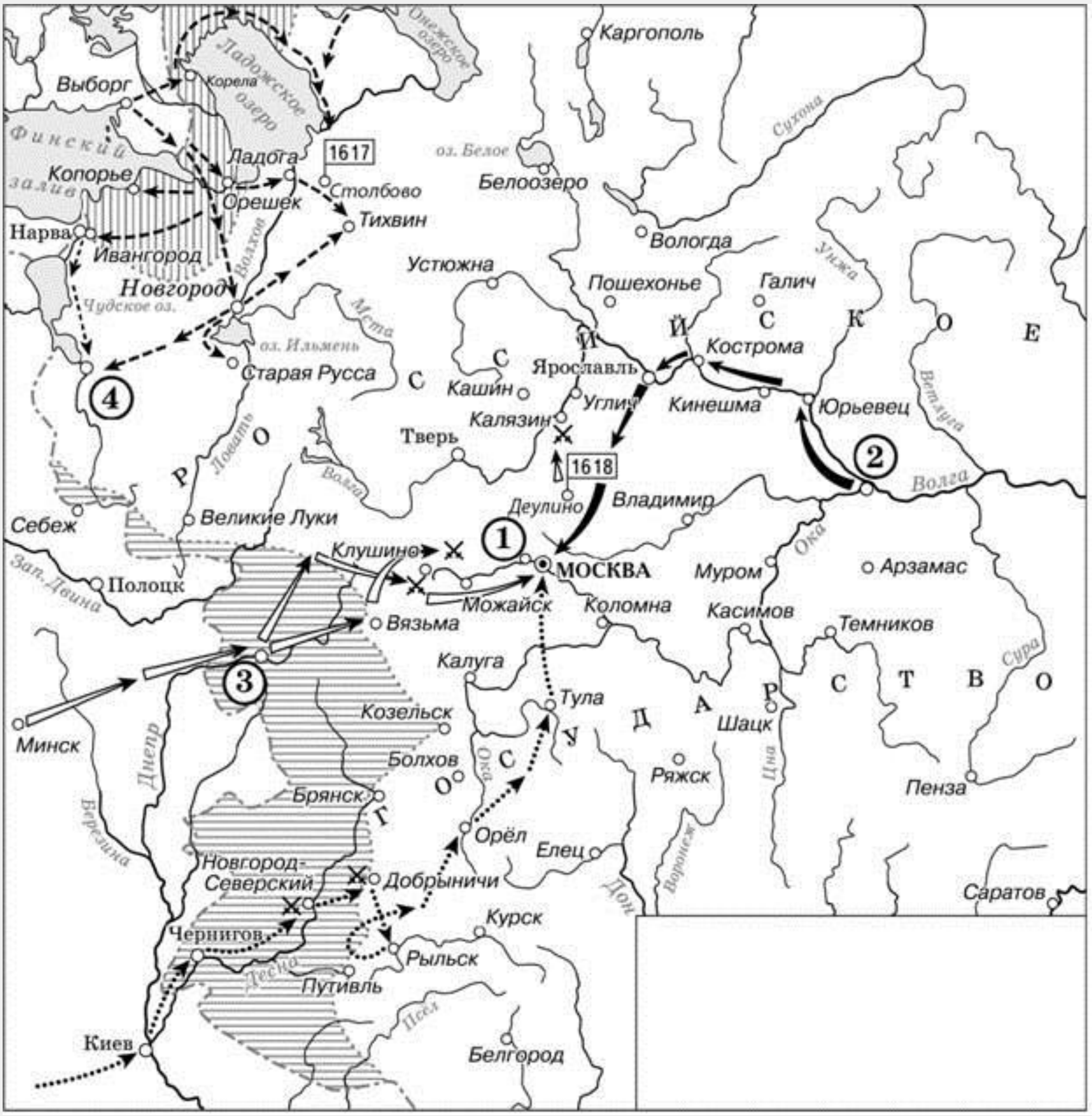

Козьма Минин һәм Дмитрий Пожарский җитәкчелегендә ополчение формалаша башлаган шәһәр нинди цифр белән күрсәтелгән?

1) 1

2) 2

3) 3

4) 4

217. Схеманы карагыз һәм сорауга җавап бирегез.

Әлеге марга кайсы унъеллыкта чыгарылган?

1) 1920 нче елларда

2) 1940 нчы елларда

3) 1960 нчы елларда

4) 1980 нче елларда

218. Рәсемне карагыз һәм сорауга җавап бирегез.

Маркада ничәнче гасырда булган вакыйгаларга багышланган скульптура һәйкәле чагылдырылган?

1) XV гасырда
2) XVI гасырда
3) XVII гасырда
4) XVIII гасырда

219. Рәсемне карагыз һәм сорауга җавап бирегез.

Әлеге рәттә сурәтләнгән һәйкәлләр кайсы шәһәрдә төзелгән?

1) Новгородта

2) Киевта

3) Владимирда

4) Мәскәүдә

220. Рәсемне карагыз һәм сорауга җавап бирегез.

Почта блогында кайсы сәяхәтчегә куелган һәйкәл төшерелгән?

1) Ермак Тимофеевичка

2) Афанасий Никитинга

3) Семён Дежнёвка

4) Василий Поярковка

221. Рәсемне карагыз һәм сорауга җавап бирегез.

Әлеге архитектура истәлеге кайчан булган вакыйгага багышлап төзелгән?

1) XIV гасыр ахырында

2) XVI гасыр уртасында

3) XVII гасыр башында

4) XVIII гасырның беренче яртысында

222. Рәсемне карагыз һәм сорауга җавап бирегез.

Әлеге марка кайчан чыккан?

1) XIX гасырның икенче яртысында

2) XX гасырның беренче яртысында

3) XX гасыр ахырында

4) XXI гасыр башында

223. Рәсемне карагыз.

Әлеге юбилей тәңкәсе кайсы кенәз хакимлек итү чорында булган вакыйгага багышлап чыгарылган?

1) Игорь Рюрикович
2) Святослав Игоревич
3) Владимир Святославич
4) Зирәк Ярослав

224. Рәсемне карагыз һәм сорауга җавап бирегез.

Рәсемдә тасвирланган тарихи ситуация кайсы вакыт аралыгында булган?

1) 1538–1547 елларда

2) 1610–1612 елларда

3) 1682–1689 елларда

4) 1727–1730 елларда

225. Рәсемгә карагыз һәм сорауга җавап бирегез.

Әлеге почта блогы ничәнче гасырда төзелгән архитектура истәлегенә багышланган?

1) IX гасырда

2) X гасырда

3) XI гасырда

4) XII гасырда

226. Рәсемгә карагыз һәм сорауга җавап бирегез.

Рәсемдә нинди архитектура истәлегенең өлешләре чагылдырылган?

1) Новгородта Изге София соборы

2) Владимирда Дмитриев соборы

3) Мәскәү Кремленең Успен соборы

4) Санкт-Петербургта Петропавловский соборы

227. Рәсемгә карагыз һәм сорауга җавап бирегез.

Картинадагы Кызыл мәйдан күренеше кайсы гасырга карый?

1) XIII гасырга

2) XIV гасырга

3) XV гасырга

4) XVI гасырга

228. Рәсемгә карагыз һәм сорауга җавап бирегез.

Почта маркасында сурәтләнгән һәйкәл кайсы кенәзнең эшчәнлеге белән бәйле?

1) Зирәк Ярослав
2) Александр Невский
3) Андрей Боголюбский
4) Иван Калита

229. Рәсемгә карагыз һәм сорауга җавап бирегез.

Рәсемдә тасвирланган һәйкәл кайсы шәһәрдә төзелгән?

1) Новгородта
2) Киевта
3) Суздальда
4) Мәскәүдә

230. “Тарихи вакыйгалар еллары буенча тасвирлаган борынгы рус әсәре” аңлатмасына туры килә торган терминны языгыз.

231.“Чиркәү тарафыннан изгеләр рәтенә кертелгән кешеләрнең тормышын әдәби әсәр итеп чагылдыру” аңлатмасына туры килә торган терминны языгыз.

232. “Кенәз хатыны Ольга реформалары белән кертелгән ясакны җыю урынының исеме” аңлатмасына туры килә торган терминны языгыз.

233. Түбәндәге аңлатмага туры килә торган терминны языгыз.
“Башка кешенең исемен яки дәрәҗәсен законсыз үзләштерү. Россия тарихында бу күренеш аеруча Фетнәле заман вакыйгалары белән бәйле рәвештә киң таралган була”.

234. Түбәндәге аңлатмага туры килә торган терминны языгыз.
“Көнчыгыш славяннарның төп һөнәрләренең берсе – кыргый бал кортларының балын җыю”.

235. Түбәндәге аңлатмага туры килә торган терминны языгыз.
XVII—XVIII гасырларда урыннарда халык восстаниеләре җитәкчеләре тарафыннан хәрәкәтне җәелдерүгә ярдәм итү, восстаниедә катнашучыларның санын арттыру максатларыннан халыклар арасында таратылган грамоталар. Степан Разин җитәкчелегендәге восстание вакытында аеруча киң таралган булган.

236. Түбәндәге аңлатмага туры килә торган терминны языгыз.

Борынгы Русьның кульъязмалары тасвирланган зур булмаган сынлы сәнгать әсәренең атамасы.

237. Түбәндәге аңлатмага туры килә торган терминны языгыз.
Крестьяннарга Юрий көнендә бер хуҗадан икенчесенә күчәргә рөхсәт булмаган срокның исеме.

238. Куликово сугышын һәм Угра елгасы янында “тору”ны чагыштырыгыз. Беренче баганага – охшашлыкларның, икенче баганага аерымлыкларның тәртип номерларын языгыз.

1) рус гаскәренең дошманы Алтын Урда булган
2) бәрелеш нәтиҗәсендә хәл иткеч рольне засада полкының хәрәкәте уйнаган
3) рус гаскәре зур югалтулар кичергән
4) вакыйгалар рус җирләренең Мәскәү тирәсендә берләшү чорында булган

239. Борис Годуновның һәм Ялган Дмитирий I нең Россия тәхетендәге сәясәтен чагыштырыгыз. Беренче баганага – охшашлыкларның, икенче баганага аерымлыкларның тәртип номерларын языгыз.

1) Россиянең Көнбатыш белән якынаюына юнәлдерелгән чараларны тормышка ашыру
2) Мәскәү Кремленең “Бөек Иван” чиркәү манарасы төзелү
3) тәхеткә дәгъва итүчеләрне юкка чыгаруга юнәлдерелгән чаралар үткәрелү
4) Хлопко Косолап җитәкчелегендә восстаниегә каршы көрәш

240. Ям-Заполь Солыхын (1582) һәм Андрус вакытлы солыхын (1667) чагыштырыгыз. Беренче баганага – охшашлыкларның, икенче баганага аерымлыкларның тәртип номерларын языгыз.

1) дипломатик акт Россия составына яңа территорияләр кушылуны беркетә

2) дипломатик актны төзүдә катнашучыларның берсе Речь Посполитая була

3) дипломатик акт Россия белән Ливон ордены арасында барлыкка килгән хәрби конфликт нәтиҗәләре буенча төзелә

4) дипломатик актта хәрби хәркәтләрнең тәмамлану сроклары күрсәтелгән була

241. Дәүләт башлыклары һәм алар идарә итү вакытында төзелгән корылмалар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

ДӘҮЛӘТ БАШЛЫКЛАРЫ	КОРЫЛМАЛАР
А) Иван III	1) Петропавловск крепосте
Б) Пётр I	2) Мәскәү Кремленең Успен соборы
В) Дмитрий Донской	3) Коткаручы Христос храмы
	4) ак ташлы Мәскәү Кремле

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

242. Вакыйгалар, процесслар һәм алар белән бәйле тарихи шәхесләр арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

ВАКЫЙГАЛАР, ПРОЦЕССЛАР	ТАРИХИ ШӘХЕСЛӘР
А) Польша белән Мәңгелек Солых төзелү	1) патриарх Гермоген
Б) Амур буен үзләштерү	2) патриарх Никон
В) чиркәү реформасы	3) Ерофей Хабаров
	4) Василий Голицын

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

243. Россия дәүләтенең XVI гасырдагы һәм XVIII гасырның икенче яртысындагы икътисадый үсеш үзенчәлекләрен чагыштырыгыз. Беренче баганага –

охшашлыкларның, икенче баганага аерымлыкларның тәртип номерларын языгыз.

1) эчке таможня каршылыклары булу
2) мануфактура җитештерүе булу
3) тимер юллар буйлап йөкләр күчерү булмау
4) авыл хуҗалыгының әһәмияте зур булу

244. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Боз өсте сугышы
2) Русьның Византия белән беренче язма килешүгә кул куюы
3) Угра елгасы янында кара-каршы тору
4) Зирәк Ярославның печенегларны тар-мар итүе

245. Санап кителгән тарихи шәхесләрнең кайсылары Мәскәү кенәзе булган? Түбәндә китерелгән җаваплардан ике шәхесне сайлап алыгыз һәм аларга туры килә торган цифрларны языгыз.

1) Владимир Святославич
2) Зирәк Ярослав
3) Александр Невский
4) Иван Калита
5) Дмитрий Донской

246. Дәүләт башлыклары һәм алар идарә итү вакытында булган вакыйгалар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

ДӘҮЛӘТ БАШЛЫКЛАРЫ	ВАКЫЙГАЛАР
А) Алексей Михайлович	**1)** Чернигов полкы восстаниесе
Б) Пётр I	**2)** Бакыр фетнәсе

В) Василий Шуйский

3) Әстерхан восстаниесе

4) И.И. Болотников җитәкчелегендәге восстание

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

247. Киев кенәзләре Владимир Святославичның һәм Зирәк Ярославның тышкы сәясәтләрен чагыштырыгыз. Беренче баганага – охшашлыкларның, икенче баганага аерымлыкларның тәртип номерларын языгыз.

1) Польшага походлар

2) печенеглар белән хәрби бәрелешләр

3) Киев Русенең көньяк чиге буйлап оборона крепостьлары төзү

4) Литвага походлар

248. Киев кенәзләре Святослав Игоревичның һәм Владимир Святославичның тышкы сәясәтләрен чагыштырыгыз. Беренче баганага – охшашлыкларның, икенче баганага аерымлыкларның тәртип номерларын языгыз.

1) дини реформа уздыру

2) Идел буе Болгарына походлар

3) тәңкәләр бастыру

4) Византия белән хәрби бәрелешләр

249. Алдагы кенәзләрне кенәзлек итү вакыты буенча хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Иван Калита

2) Дмитрий Донской

3) Андрей Боголюбский

4) Василий Тёмный

250. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Россиядә крепостной хокукны бетерү

2) «ирекле игенчеләр» турында указ чыгару

3) өч көнлек барщина турында указ чыгару

4) бурычлы крестьяннар турында указ чыгару

251. Дәүләт башлыклары һәм алар идарә итү вакытында булган вакыйгалар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

ДӘҮЛӘТ БАШЛЫКЛАРЫ	**ВАКЫЙГАЛАР**
А) Зирәк Ярослав	**1)** «Русская правда» кабул ителү
Б) Владимир Святославич	**2)** Киевта Дисәтинә чиркәве төзелү
В) Юрий Долгорукий	**3)** елъязмада беренче тапкыр Мәскүнең искә алынуы
	4) Мәскәү Кремленең Успен соборы төзелү

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

252. Схемада төшеп калган сүзне языгыз.

253. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Борис Годунов патшалык итә башлау

2) Россия составына Сул як Украинаның керүе

3) Ермакның Себергә походы

4) Емельян Пугачёв җитәкчелегендә восстание башлану

254. Алдагы тарихи шәхесләрне аларның тормышы һәм эшчәнлекләре буенча хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Аристотель Фиораванти

2) Матвей Казаков

3) Сергий Радонежский

4) Симон Ушаков

255. Алдагы кенәзләрне аларның кенәзлек итүләре буенча хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Владимир Мономах

2) Василий II Тёмный

3) Иван Калита

4) Даниил Московский

256. Төшенчәләр һәм аларның билгеләмәләре арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

<u>ТӨШЕНЧӘЛӘР</u>

А) дисәтинә

Б) оброк

В) барщина

<u>БИЛГЕЛӘМӘЛӘР</u>

1) крестьяннарның алпавыт җирен эшкәртүе

2) буйсындырылган халыклардан натураль (акчалата) салым җыю

3) чиркәү файдасына салым җыю

4) крестьяннарның алпавытка азык-төлек белән (акчалата) түләве

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

257. Алдагы мәдәният эшлеклеләрен хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Дмитрий Левицкий

2) Симон Ушаков

3) Дионисий

4) Андрей Рублёв

258. Алдагы вакыйгаларны хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Мәскәүдә Гранит палатасы төзелү

2) Владимирда Алтын капка төзелү

3) Петербургта Кышкы Сарай төзелү

4) Новгородта София соборы төзелү

259. Мәдәният эшлеклеләре һәм алар иҗат иткән сәнгать әсәрләре арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

МӘДӘНИЯТ ЭШЛЕКЛЕЛӘРЕ	**ӘСӘРЛӘР**
А) Аристотель Фиораванти	**1)** «Патша пушка»
Б) Василий Баженов	**2)** Пашков йорты
В) Андрей Чохов	**3)** «Бакыр җайдак»
	4) Кремльдә Успен соборы

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

260. Алдагы тарихи эшлеклеләрне аларның тормышы һәм эшчәнлекләре буенча хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган ементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Феофан Прокопович

2) А.Л. Ордин-Нащокин

3) Сергий Радонежский

4) Иван Фёдоров

261. Алдагы тарихи эшлеклеләрне аларның тормышы һәм эшчәнлекләре буенча хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Иван Фёдоров

2) Афанасий Никитин

3) Симон Ушаков

4) Иван Кулибин

262. Мәдәният эшлеклеләре һәм алар иҗат иткән әсәрләр арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

МӘДӘНИЯТ ЭШЛЕКЛЕЛӘРЕ	**ӘСӘРЛӘР**
А) Нестор	**1)** «Сергий Радонежский тормышы»
Б) Сильвестр	**2)** «Домострой»
В) Афанасий Никитин	**3)** «Өч диңгез артына йөрү»
	4) «Замана еллары повесте»

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

263. Алдагы архитектура истәлекләрен аларның төзелүе буенча хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Мәскәү Кремленең Архангельский соборы

2) Санкт-Петербургта Кышкы Сарай

3) Коломенскийда Вознесение чиркәве

4) Владимирда Успен соборы

264. Архитектура истәлекләре һәм аларның урнашу урыннары буенча тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

АРХИТЕКТУРА ИСТӘЛЕКЛӘРЕ	**УРНАШУ УРЫННАРЫ**
А) Исаак соборы	**1)** Боголюбово
Б) Нерлида Покров чиркәве	**2)** Киев
В) Алтын капка	**3)** Санкт-Петербург
	4) Мәскәү

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

265. Мәдәният эшлеклеләре һәм алар иҗат иткән әсәрләр арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

МӘДӘНИЯТ ЭШЛЕКЛЕЛӘРЕ	**ӘСӘРЛӘР**

А) Андрей Рублёв

Б) Дионисий

В) Барма һәм Постник

1) Ферапонт чиркәве фрескалары

2) Покров соборы (Василий Блаженный храмы)

3) «Троица» иконасы

4) Мәскәү Кремленең диварлары һәм манаралары

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

266. Алдагы дәүләт башлыкларын хакимлек итүләре буенча хронологик тәртиптә урнаштырыгыз. Җавапны сайлап алынган элементларның цифрлары эзлеклелегендә күрсәтегез.

1) Алексей Михайлович

2) Дмитрий Донской

3) Иван IV

4) Василий Шуйский

267. Дәүләт башлыклары исемнәре һәм алар идарә итү вакытында төзелгән корылмалар арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр элементка туры килүче элементны табыгыз.

<u>ИСЕМНӘР</u>

А) Елена Глинская

Б) Пётр I

В) Дмитрий Донской

<u>КОРЫЛМАЛАР</u>

1) Петропавловск крепосте

2) Кытай шәһәре диварлары

3) Коткаручы Христос храмы

4) Мәскәү Кремленең ак таш диварлары

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

268. Мәскәү кенәзләре һәм алар идарә итү вакытында төзелгән шәһәрләр арасында тәңгәллек урнаштырыгыз: икенче баганадан беренче баганадагы һәр

элементка туры килүче элементны табыгыз.

КЕНӘЗЛӘР	**ШӘҺӘРЛӘР**
А) Даниил Александрович	**1)** Рязань
Б) Иван III	**2)** Түбән Новгород
В) Василий III	**3)** Коломна
	4) Тверь

Җаваплар рәтендә сайлап алынган саннарны тиешле хәрефләр астына языгыз.

269. Түбәндә географик атамалар исемлеге бирелгән. Берсеннән кала аларның барысы да XVI—XVII гасырларда Россия дәүләте территорияләренең киңәю процессын чагылдыра.

1) *Урта Азия;* 2) *Көнчыгыш Украина;* 3) *Түбән Идел буе;* 4) *Көнчыгыш Себер;* 5) *Көнбатыш Себер*

Әлеге рәттән «төшереп калдырылырга» тиешле терминның тәртип номерын табыгыз һәм языгыз.

270. Сезгә “XVII гасыр башында рус халкының Польша һәм швед басып алучыларына каршы көрәше” дигән темага киңәйтелгән җавап әзерләргә тәкъдим ителә. Бу теманы яктырту өчен план төзегез. План кимендә өч пункттан торырга тиеш. Сайлап алынган ике пунктның эчтәлегенә кыскача аңлатма языгыз. Аңлатмалы план рус халкының Польша һәм швед басып алучыларына каршы көрәше белән бәйле төп вакыйгаларны яктыртырга тиеш.

Әгәр Сезгә әлеге теманы тулысынча ачарга ярдәм итәчәк планны төзү авырлык тудыра икән, Сез әлеге теманың бер әһәмиятле соравын (бүлеген, юнәлешен, проблемасын) сайлый аласыз.

Сайлаган сорау (бүлек, юнәлеш, проблема) буенча планның исемен языгыз һәм, пунктларның санына һәм аңлатмаларна куелган таләпләрне үтәп, эчтәлекне ачарга мөмкинлек биргән план төзегез.

271. Таркаулык чорында сәяси яктан бәйсез кенәзлекләрнең төзелешендә аерымлыклар булса да, рус җирләренең үсешендә уртаклыклар да булган дигән фикер яши. Шушы уртаклыкларны исбатлаган кимендә ике фактка мисал китерегез.

272. XV—XVI гасырларда барлыкка килгән җитди аерымлыкларга карамастан, рус әдәбияты үсешендә XII—XIII гасырларга хас булган үзенчәлекләр дә сакланган дигән фикер яши. Шушы уртаклыкларны исбатлаган кимендә ике фактка мисал китерегез.

273. Рус генералы отряды белән уңышлы рәвештә Дунайны узды һәм стратегик яктан әһәмиятле булган Балкан тауларының Шипкин үткелендә тукталды. Ләкин аның уңышлары еракка китмәде, чөнки дошман рус көчләренә үзенең эчке территорияләренә керергә комачаулый торган тоткарлык барлыкка китерде. Биш айдан соң гына рус гаскәрләре бу тоткарлый торган факторны юкка чыгарып, һөҗүмгә күчтеләр. Озакламый сугыш Сан-Стефан Солыхы килешүенә кул кую белән тәмамланды.

1. Россия бу сугышта нинди ил белән сугышкан?

2. Бу сугыш чорында Россиядә нинди император хакимлек иткән?

3. Нинди тоткарлый торган фактор турында сүз бара?

274. Чорларның аерым үзенчәлекләре булуына кармастан, Ивана Калита һәм Дмитрий Донскойның сәяси эшчәнлегендә уртаклыклар да булган дигән фикер яши. Шушы уртаклыкларны исбатлаган кимендә ике фактка мисал китерегез.

275 Сезгә “XVII гасырда Россиянең тышкы сәясәте” дигән темага киңәйтелгән җавап әзерләргә тәкъдим ителә. Бу теманы яктырту өчен план төзегез. План кимендә өч пункттан торырга тиеш. Сайлап алынган ике пунктның эчтәлегенә кыскача аңлатма языгыз. Аңлатмалы план XVII гасырда Россиянең тышкы сәясәте белән бәйле төп вакыйгаларны яктыртырга тиеш.

Әгәр Сезгә әлеге теманы тулысынча ачарга ярдәм итәчәк планны төзү авырлык тудыра икән, Сез әлеге теманың бер әһәмиятле соравын (бүлеген, юнәлешен, проблемасын) сайлый аласыз.

Сайлаган сорау (бүлек, юнәлеш, проблема) буенча планның исемен языгыз һәм, пунктларның санына һәм аңлатмаларна куелган таләпләрне үтәп, эчтәлекне ачарга мөмкинлек биргән план төзегез.

276. Россиянең XVI гасырдагы тышкы сәясәтенең кимендә өч нәтиҗәсен атагыз.

277. Зур аерымлыкларга карамастан, Александр Невский һәм Иван Калитаның сәяси эшчәнлегендә уртаклыклар да булган дигән фикер яши. Шушы уртаклыкларны исбатлаган кимендә ике фактка мисал китерегез.

278. Сезгә “Мәскәү – рус җирләрен берләштерүче үзәк” дигән темага киңәйтелгән җавап әзерләргә тәкъдим ителә. Бу теманы яктырту өчен план төзегез. План кимендә өч пункттан торырга тиеш. Сайлап алынган ике пунктның эчтәлегенә кыскача аңлатма языгыз. Аңлатмалы план Мәскәү тирәсендә рус җирләренең берләшү процессы белән бәйле төп вакыйгаларны яктыртырга тиеш.

Әгәр Сезгә әлеге теманы тулысынча ачарга ярдәм итәчәк планны төзү авырлык тудыра икән, Сез әлеге теманың бер әһәмиятле соравын (бүлеген, юнәлешен, проблемасын) сайлый аласыз.

Сайлаган сорау (бүлек, юнәлеш, проблема) буенча планның исемен языгыз һәм, пунктларның санына һәм аңлатмаларна куелган таләпләрне үтәп, эчтәлекне ачарга мөмкинлек биргән план төзегез.

279. Хуҗалык алып баруда традиционлык саклануга карамастан, XVII гасырдагы икътисади үсешне үткән гасырдагыдан аерып торган үзенчәлекләр дә булган дигән фикер яши. Шушы аерымлыкларны исбатлаган кимендә ике факт, положение китерегез.

280. Сезгә “Русьның сәяси таркаулыгы” дигән темага киңәйтелгән җавап әзерләргә тәкъдим ителә. Бу теманы яктырту өчен план төзегез. План кимендә өч пункттан торырга тиеш. Сайлап алынган ике пунктның эчтәлегенә кыскача аңлатма языгыз. Аңлатмалы план Русьның сәяси таркаулыгы белән бәйле төп вакыйгаларны яктыртырга тиеш.

Әгәр Сезгә әлеге теманы тулысынча ачарга ярдәм итәчәк планны төзү авырлык тудыра икән, Сез әлеге теманың бер әһәмиятле соравын (бүлеген, юнәлешен, проблемасын) сайлый аласыз.

Сайлаган сорау (бүлек, юнәлеш, проблема) буенча планның исемен языгыз һәм, пунктларның санына һәм аңлатмаларна куелган таләпләрне үтәп, эчтәлекне ачарга мөмкинлек биргән план төзегез.

281. Сезгә “XVII гасырда халык күтәрелешләре” дигән темага киңәйтелгән җавап әзерләргә тәкъдим ителә. Бу теманы яктырту өчен план төзегез. План кимендә өч

пункттан торырга тиеш. Сайлап алынган ике пунктның эчтәлегенә кыскача аңлатма языгыз. Аңлатмалы план XVII гасырдагы халык күтәрелешләре белән бәйле төп вакыйгаларны яктыртырга тиеш.

Әгәр Сезгә әлеге теманы тулысынча ачарга ярдәм итәчәк планны төзү авырлык тудыра икән, Сез әлеге теманың бер әһәмиятле соравын (бүлеген, юнәлешен, проблемасын) сайлый аласыз.

Сайлаган сорау (бүлек, юнәлеш, проблема) буенча планның исемен языгыз һәм, пунктларның санына һәм аңлатмаларна куелган таләпләрне үтәп, эчтәлекне ачарга мөмкинлек биргән план төзегез.

282. XV гасыр ахырында (Иван III вакытында) һәм XVI гасырда (Иван IV идарә итү чорында) Россия дәүләте белән идарә итүдә җитди аерымлыклар булуга карамастан, уртаклыклар да булган дигән фикер яши. Шушы уртаклыкларны исбатлаган кимендә ике фактка мисал китерегез.

283. Борынгы Русь Дәүләтенең безнең көннәргә кадәр килеп җиткән иң борынгы “Русская Правда” дигән законнар җыелмасы өч өлештән тора. Уртак билгеләргә карамастан, “Ярослав Правдасы”, “Ярославич Правдалары” һәм “Владимир Всеволодович Уставы” нормаларында аерымлыклар да бар дигән фикер яши. Шушы аерымлыкларны исбатлаган кимендә ике фактка мисал китерегез.

283. Борынгы Русь Дәүләтенең безнең көннәргә кадәр килеп җиткән иң борынгы “Русская Правда” дигән законнар җыелмасы өч өлештән тора. Уртак билгеләргә карамастан, “Ярослав Правдасы”, “Ярославич Правдалары” һәм “Владимир Всеволодович Уставы” нормаларында аерымлыклар да бар дигән фикер яши. Шушы аерымлыкларны исбатлаган кимендә ике фактка мисал китерегез.

285. Түбәндә санап кителгән шәхесләрнең кайсысы XV гасырның икенче чирегендә Мәскәү кенәзлегендә үзара сугышларда катнашучыларның берсе булган?

1) Василий II Тёмный
2) Борис Годунов
3) Василий I
4) Дмитрий Донской

286. Хәзерге заман тарихчысының язмасыннан өзек укыгыз һәм тасвирланган вакыйгаларның кайчан булуын күрсәтегез.
Мәскәү кенәзе, Мәскәү кенәзләренең нәсел башы, Александр Ярославович Невскийның энесе иде, шуңа күрә ул шул вакыт өчен зур булмаган Мәскәү уделын алды. Бу кенәз алган удел кечкенә агач кирмәннән һәм бер таш бинасы да булмаган авыллардан тора иде... Ләкин кенәзнең акыллы сәясәт алып баруы үз җимешләрен китерде: Мәскәү кенәзлеге Коломна һәм Переславль-Залесскийның кушылуы хисабына шактый киңәйде. Мәскәү кенәзлеге территорияләренең зураюы Русьта Мәскәү кенәзенең дә абруен шактый күтәрде”.

1) XII гасырның беренче яртысы
2) XII гасыр ахыры — XIII гасыр башы
3) XIII гасыр уртасы
4) XIII гасырның икенче яртысы— XIV гасыр башы

287. Сезгә “Петр үзгәртеп коруларының алшартлары” дигән темага киңәйтелгән җавап әзерләргә тәкъдим ителә. Бу теманы яктырту өчен план төзегез. План кимендә өч пункттан торырга тиеш. Сайлап алынган ике пунктның эчтәлегенә кыскача аңлатма языгыз. Аңлатмалы план билгеләнгән тема буенча төп вакыйгаларны яктыртырга тиеш.
Әгәр Сезгә әлеге теманы тулысынча ачарга ярдәм итәчәк планны төзү авырлык тудыра икән, Сез әлеге теманың бер әһәмиятле соравын (бүлеген, юнәлешен, проблемасын) сайлый аласыз.
Сайлаган сорау (бүлек, юнәлеш, проблема) буенча планның исемен языгыз һәм, пунктларның санына һәм аңлатмаларна куелган таләпләрне үтәп, эчтәлекне ачарга мөмкинлек биргән план төзегез.
288. Зур аерымлыклар булуга карамастан, беренче Киев кенәзләренең эшчәнлегендә уртаклыклар да булган дигән фикер яши. Шушы уртаклыкларны исбатлаган кимендә ике фактка мисал китерегез.
289. Түбәндә терминнар исемлеге бирелгән. Берсеннән кала аларның барысы да турыдан-туры XVII гасыр башындагы Фетнә чоры белән бәйле.

1) *самозванец*; 2) *Җиде бояр власте*; 3) *опричнина*; 4) *халык ополчениесе*; 5) *боярлар заговоры*.

Әлеге рәттән «төшереп калдырылырга» тиешле терминның тәртип номерын табыгыз һәм языгыз.

290. Рус җирләре озак түзде, көч җыйды... Менә Мәскәү кенәзе Алтын Урда ханына салым түләми башлады, ә соңрак бөтенләй Русьның Урдадан бәйлелеген танудан баш тартты... Көз көне Урда гаскәрләре Ык елгасы кушылдыгына килеп туктадылар. Бер айдан артык рус һәм монгол гаскәрләре елганың ике як ярында тордылар. Ханның ике тапкыр елга аркылы чыгарга тырышуы уңышсыз тәмамланды, шуннан соң ул Мәскәү гаскәренә һөҗүм итәргә батырчылык итмәде һәм кире кайтып китте.

1. Тасвирланган вакыйгалар ничәнче гасырда булган?

2. Ык елгасының кайсы кушылдыгы турында сүз бара?

3. Мәскәү гаскәрләре көченнән кала тагын нинди шартлар ханны кире кайтып китәргә мәҗбүр иткән? Бер шартны күрсәтегез.

291. Чаналар кышкы юл буйлап патшаны Мәскәүдән Александр бистәсенә алып баралар. Килеп җиткәч, патша, Мәскәүгә тәхеттән китү ниятен белдереп, ике грамота җибәрә. Ләкин патша янына килгән Мәскәү делегациясе аны кире кайтырга күндерә.

1. Тасвирланган вакыйгалар ничәнче гасырда булган?

2. Кайсы патша турында сүз бара?

3. Нинди шартлар үтәлгәндә, патша кире патшалыкка кайтырга ризалык бирә?

292. Мәскәү гаскәре зур табыш белән Тверь походыннан кайтты. Кенәз казнасы тулды. Ләкин озакламый Мәскәү тагы да баер, чөнки Тверь восстаниесен бастыруда ханга ярдәм күрсәткәне өчен Мәскәү кенәзе барлык рус җирләреннән мөстәкыйль рәвештә салым җыю хокукын алды.

1. Тасвирланган вакыйгалар ничәнче гасырда булган?

2. Кайсы кенәз турында сүз бара?

3. Ханның рус җирләренә карата карарының бер нәтиҗәсен күрсәтегез.

293. Сезгә “Сайланган рада”ның реформалары” дигән темага киңәйтелгән җавап әзерләргә тәкъдим ителә. Бу теманы яктырту өчен план төзегез. План кимендә өч пункттан торырга тиеш. Сайлап алынган ике пунктның эчтәлегенә кыскача аңлатма

языгыз. Аңлатмалы план билгеләнгән тема буенча төп вакыйгаларны яктыртырга тиеш.

Әгәр Сезгә әлеге теманы тулысынча ачарга ярдәм итәчәк планны төзү авырлык тудыра икән, Сез әлеге теманың бер әһәмиятле соравын (бүлеген, юнәлешен, проблемасын) сайлый аласыз.

Сайлаган сорау (бүлек, юнәлеш, проблема) буенча планның исемен языгыз һәм, пунктларның санына һәм аңлатмаларна куелган таләпләрне үтәп, эчтәлекне ачарга мөмкинлек биргән план төзегез.

294. Зур аерымлыкларга карамастан, Киев кенәзләре Владимир Святославич һәм Зирәк Ярославның сәяси эшчәнлегендә уртаклыклар да күп булган дигән фикер яши. Шушы уртаклыкларны исбатлаган кимендә ике фактка мисал китерегез.

295. Мәскәүдә Земский соборда халык вәкилләре ике айга якын яңа патша сайлау мәсьәләсен тикшерделәр. 16 яшьлек яшүсмер патша булды. Мондый беренче карашка сәер сайлау Россия халкын гаҗәпләндермәде.

1. Кайсы патша турында сүз бара?

2. Тасвирланган хәл кайсы чорның тәмамлану вакытына туры килә?

3. Ни өчен патша итеп 16 яшьлек яшүсмер сайлана? Бер сәбәбен күрсәтегез.

296. Түбәндә санап кителгән шәхесләрнең кайсысы Россиядә Фетнә заманында халык хәрәкәтләренең җитәкчесе була?

1) К.А. Булавин

2) Е.И. Пугачёв

3) С.Т. Разин

4) И.И. Болотников

297. Схемада төшеп калган сүзне языгыз.

298. Схемада төшеп калган исемне языгыз.

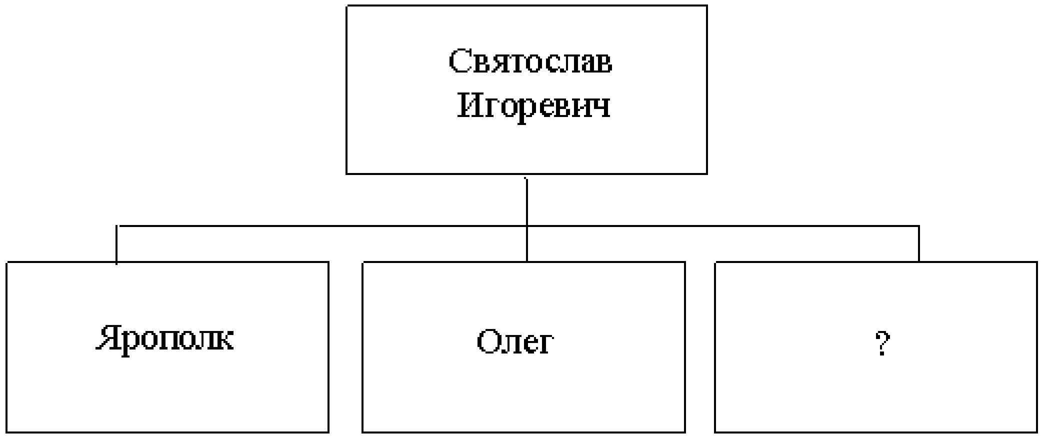

299. Схемада төшеп калган сүзне языгыз.

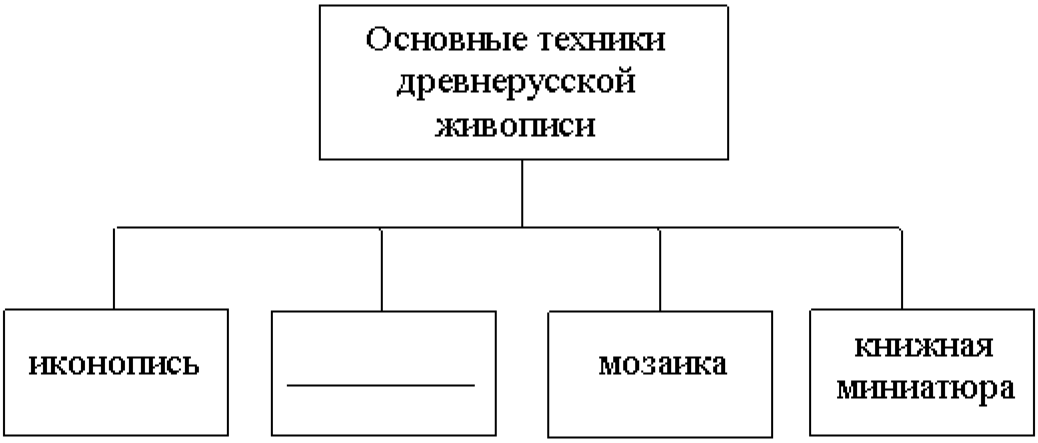

300. Схемада төшеп калган сүзне языгыз.

301. Схемада төшеп калган сүзне языгыз.

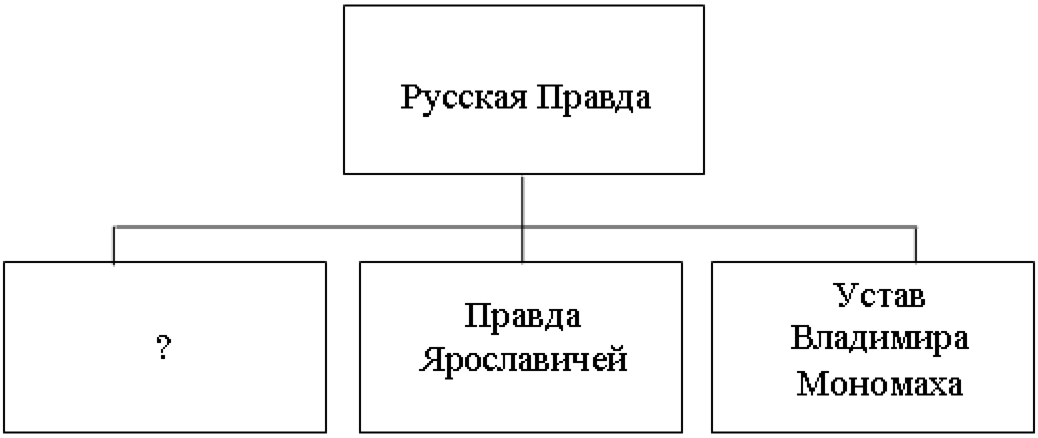

302. Генеологик схемада төшеп калган исемне языгыз.

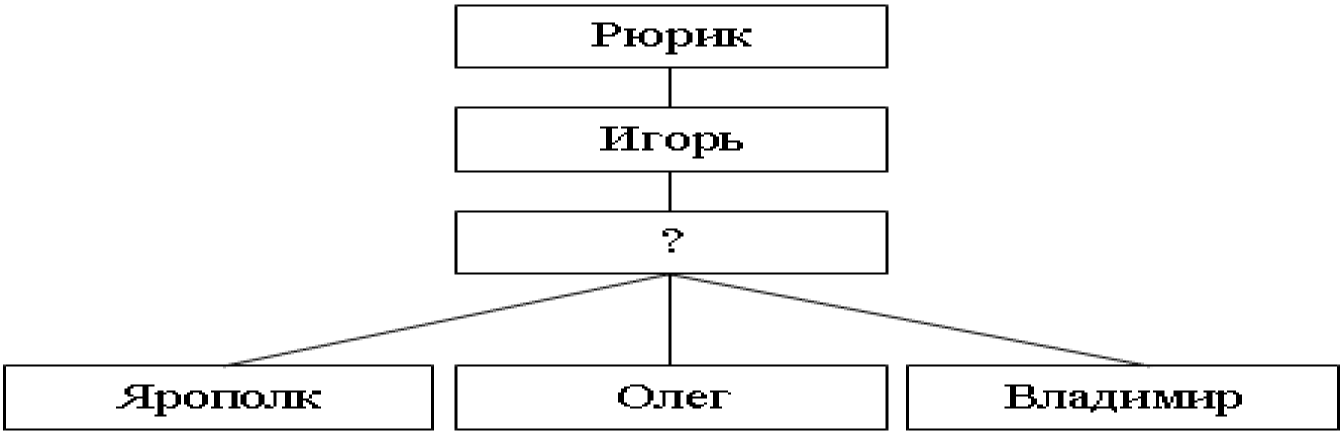

303. Схемада төшеп калган патшаны күрсәтегез.

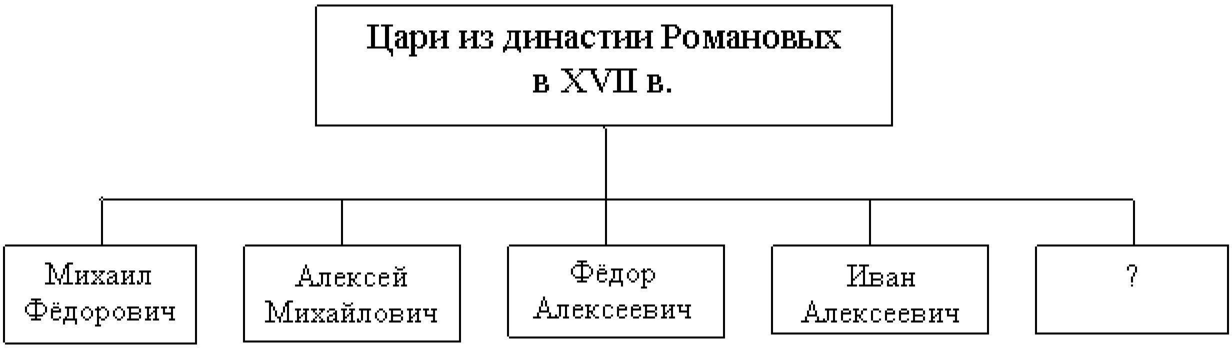

304. Түбәндә шәһәр исемнәре бирелгән. Берсеннән кала аларның барысы да Борынгы Русь дәүләте составына кергән.

1) *Смоленск;* 2) *Полоцк;* 3) *Тмутаракань;* 4) *Тобольск;* 5) *Переяславль.*

Әлеге рәттән «төшереп калдырылырга» тиешле шәһәрнең тәртип номерын табыгыз һәм языгыз.

305. Түбәндә терминнар исемлеге бирелгән. Берсеннән кала аларның барысы да Россиянең XVI гасыр тарихына карый.

1) *Земский собор;* 2) *Сенат;* 3) *приказлар;* 4) *«Сайланган рада»;* 5) *патша.*

Әлеге рәттән «төшереп калдырылырга» тиешле терминның тәртип номерын табыгыз һәм языгыз.

306. Сезгә “Рус җирләренең таркаулык сәбәпләре” дигән темага киңәйтелгән җавап әзерләргә тәкъдим ителә. Бу теманы яктырту өчен план төзегез. План кимендә өч пункттан торырга тиеш. Сайлап алынган ике пунктның эчтәлегенә кыскача аңлатма языгыз. Аңлатмалы план рус җирләренең таркаулык сәбәпләрен яктыртырга тиеш.

Әгәр Сезгә әлеге теманы тулысынча ачарга ярдәм итәчәк планны төзү авырлык тудыра икән, Сез әлеге теманың бер әһәмиятле соравын (бүлеген, юнәлешен, проблемасын) сайлый аласыз.

Сайлаган сорау (бүлек, юнәлеш, проблема) буенча планның исемен языгыз һәм, пунктларның санына һәм аңлатмаларна куелган таләпләрне үтәп, эчтәлекне ачарга мөмкинлек биргән план төзегез.

307. Сезгә “XVII гасырда Фетнә башлану сәбәпләре” дигән темага киңәйтелгән җавап әзерләргә тәкъдим ителә. Бу теманы яктырту өчен план төзегез. План кимендә өч пункттан торырга тиеш. Сайлап алынган ике пунктның эчтәлегенә

кыскача аңлатма языгыз. Аңлатмалы план XVII гасырда Фетнә башлану сәбәпләрен күрсәтергә тиеш.

Әгәр Сезгә әлеге теманы тулысынча ачарга ярдәм итәчәк планны төзү авырлык тудыра икән, Сез әлеге теманың бер әһәмиятле соравын (бүлеген, юнәлешен, проблемасын) сайлый аласыз.

Сайлаган сорау (бүлек, юнәлеш, проблема) буенча планның исемен языгыз һәм, пунктларның санына һәм аңлатмаларна куелган таләпләрне үтәп, эчтәлекне ачарга мөмкинлек биргән план төзегез.

308. Сезгә “Фетнә нәтиҗәләре” дигән темага киңәйтелгән җавап әзерләргә тәкъдим ителә. Бу теманы яктырту өчен план төзегез. План кимендә өч пункттан торырга тиеш. Сайлап алынган ике пунктның эчтәлегенә кыскача аңлатма языгыз. Аңлатмалы план XVII гасыр Фетнәсенең нәтиҗәләре белән бәйле вакыйгаларны күрсәтергә тиеш.

Әгәр Сезгә әлеге теманы тулысынча ачарга ярдәм итәчәк планны төзү авырлык тудыра икән, Сез әлеге теманың бер әһәмиятле соравын (бүлеген, юнәлешен, проблемасын) сайлый аласыз.

Сайлаган сорау (бүлек, юнәлеш, проблема) буенча планның исемен языгыз һәм, пунктларның санына һәм аңлатмаларна куелган таләпләрне үтәп, эчтәлекне ачарга мөмкинлек биргән план төзегез.

309. Сезгә “XIV гасырда Мәскәү дәүләтенең күтәрелүенең сәбәпләре” дигән темага киңәйтелгән җавап әзерләргә тәкъдим ителә. Бу теманы яктырту өчен план төзегез. План кимендә өч пункттан торырга тиеш. Сайлап алынган ике пунктның эчтәлегенә кыскача аңлатма языгыз. Аңлатмалы план XIV гасырда Мәскәү дәүләтенең күтәрелүенең сәбәпләре аңлаткан вакыйгаларны күрсәтергә тиеш.

Әгәр Сезгә әлеге теманы тулысынча ачарга ярдәм итәчәк планны төзү авырлык тудыра икән, Сез әлеге теманың бер әһәмиятле соравын (бүлеген, юнәлешен, проблемасын) сайлый аласыз.

Сайлаган сорау (бүлек, юнәлеш, проблема) буенча планның исемен языгыз һәм, пунктларның санына һәм аңлатмаларна куелган таләпләрне үтәп, эчтәлекне ачарга мөмкинлек биргән план төзегез.

310. Сезгә “XVII гасырда мәгариф үсеше” дигән темага киңәйтелгән җавап әзерләргә тәкъдим ителә. Бу теманы яктырту өчен план төзегез. План кимендә өч пункттан торырга тиеш. Сайлап алынган ике пунктның эчтәлегенә кыскача аңлатма языгыз. Аңлатмалы план XVII гасырда мәгариф үсеше белән бәйле фактларны күрсәтергә тиеш.

Әгәр Сезгә әлеге теманы тулысынча ачарга ярдәм итәчәк планны төзү авырлык тудыра икән, Сез әлеге теманың бер әһәмиятле соравын (бүлеген, юнәлешен, проблемасын) сайлый аласыз.

Сайлаган сорау (бүлек, юнәлеш, проблема) буенча планның исемен языгыз һәм, пунктларның санына һәм аңлатмаларна куелган таләпләрне үтәп, эчтәлекне ачарга мөмкинлек биргән план төзегез.

311. Сезгә “Христианлык кабул ителүнең борынгы рус мәдәниятенә йогынтысы” дигән темага киңәйтелгән җавап әзерләргә тәкъдим ителә. Бу теманы яктырту өчен план төзегез. План кимендә өч пункттан торырга тиеш. Сайлап алынган ике пунктның эчтәлегенә кыскача аңлатма языгыз. Аңлатмалы план Христианлык кабул ителүнең борынгы рус мәдәниятенә йогынтысын чагылдырган күренешләрне күрсәтергә тиеш.

Әгәр Сезгә әлеге теманы тулысынча ачарга ярдәм итәчәк планны төзү авырлык тудыра икән, Сез әлеге теманың бер әһәмиятле соравын (бүлеген, юнәлешен, проблемасын) сайлый аласыз.

Сайлаган сорау (бүлек, юнәлеш, проблема) буенча планның исемен языгыз һәм, пунктларның санына һәм аңлатмаларна куелган таләпләрне үтәп, эчтәлекне ачарга мөмкинлек биргән план төзегез.

312. Түбәндә терминнар исемлеге бирелгән. Берсеннән кала аларның барысы да Иван IV нең хакимлек итү чорындагы вакыйгалар, күренешләр белән бәйле.

1) *«Сайланган рада»*; 2) *Земский собор*; 3) *Яшерен эшләр приказы*; 4) *Укчылар полкы*; 5) *опричнина*.

Әлеге рәттән «төшереп калдырылырга» тиешле терминның тәртип номерын табыгыз һәм языгыз.

313. Түбәндә терминнар исемлеге бирелгән. Берсеннән кала аларның барысы да Батый ханның Руська һөҗүм итү чорындагы вакыйгалар белән бәйле.

1) *Сәяси таркаулык;* 2) *Үзара сугышлар*; 3) *дружина;*4) *Укчылар полкы*; 5) *боярлар*. Әлеге рәттән «төшереп калдырылырга» тиешле терминның тәртип номерын табыгыз һәм языгыз.

314. XVI гасыр уртасында мөһим дәүләт мәсьәләләрен чишү өчен чакырылган төп катлам вәкилләренең җыелышы ничек дип аталган?

1) Бояр думасы
2) “Барлык җирләр” советы
3) Земский собор
4) «Сайланган рада»

315. Борынгы Русь шәһәренең ирекле кешеләр җыелышы ничек дип аталган?

1) рада
2) түгәрәк
3) җыен
4) вече

316. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы борынгы рус дәүләтенең мөстәкыйль җирләргә таркалуының бер сәбәбе булып тора?

1) кенәз Святославның Хәзәр каганатын җимерүе
2) Борис һәм Глеб кенәзләрнең үлеме
3) урок елларын бетерү
4) Мәскәү турында беренче тапкыр елъязмада искә алыну

317. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы Иван III эшчәнлегенә туры килә?

1) Русская Правда беренче язма законнар җыелмасын төзи башлау
2) Россия дәүләтенә Себер ханлыгын кушу

3) Урда бәйлелегеннән тулысынча котылу

укчылар гаскәре төзү

4)

318. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы 1682 елгы Укчылар фетнәсенең бер нәтиҗәсе булган?

1) туганнар Иван һәм Пётрны патшалар дип игълан итү

2) патша кызы Софьяны Россия дәүләте белән идарә итү эшендә катнашудан читләштерү

3) укчылар приказы башлыгы И.А. Хованскийның властьны үз кулына алуы

4) бердән-бер патша дип Пётр Алексеевич Романовны игълан итү

319. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы XVII гасыр башындагы Фетнә нәтиҗәсе былып тора?

1) илнең үзәк һәм көнбатыш районнарының хуҗалыгы ярлылану

2) крестьяннарның бер хуҗадан икенчесенә күчүен Юрий көне белән чикләү

3) тыелган еллар кертү

4) Рюриковичлар династиясен патша тәхетеннән мәхрүм итү

320. Русьның мөстәкыйль җирләргә таркалуының бер сәбәбе булып нәрсә торган?

1) Батый ханның Руська һөҗүме

2) Руська варягларны чакыру

3) шәһәрләр һәм җирләр арасында тотрыклы икътисадый бәйләнешләр булмау

4) “варяглардан грекларга” юлында сәүдә активлашу

321. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы Алексей Михайловичның идарә итүенең бер нәтиҗәсе булып тора?

1) Мәскәү тирәсендә рус җирләренең берләшү процессы тәмамлану

2) Россиянең Балтик диңгезенә чыгуы

3) качак крестьяннарны чикләүсез эзәрлекләүне юридик яктан ныгыту

4) Россиягә Кырымны һәм Төньяк Кара диңгез буйларын кушу

322. Древляннарның 945 елгы восстаниесе нәтиҗәсендә...

1) Борынгы Русь дәүләте таркала

2) Киев Борынгы Русь дәүләтенең үзәге дигән статусны югалта

3) Киев кенәзе Игорь һаләк була

4) Русь чукындырыла

323. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы рус гаскәрләренең 1380 елда Куликово сугышында җиңүләренең бер нәтиҗәсе булып тора?

1) рус җирләрен берләштерү үзәге буларак Мәскәүнең позициясе көчәюе

2) Митрополитның резиденциясен Владимирдан Мәскәүгә күчерү

3) Мәскәүгә Смоленск һәм Чернигов җирләрен кушу

4) рус кенәзенең барлык рус җирләреннән Урдага салым җыю хокукын алуы

324. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы XVII гасыр башындагы Фетнәнең бер нәтиҗәсе булып тора?

1) боеру системасы формалашу

2) крестьяннарның бер хуҗадан икенчесенә күчү срокларын чикли торган Юрий көне кагыйдәсен кертү

3) Россия дәүләтенең халыкара хәле ныгу

4) Романовлар династиясе патшалык итә башлау

325. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы Русьның мөстәкыйль җирләргә таркалуының бер сәбәбе булып торган?

1) “варяглардан грекларга” юлыннан сәүдә активлашу

2) тәхет варислыгының камил тәртиптә алып барылмавы

3) Руська варягларны чакыру

4) кыпчаклар ягыннан һөҗүм куркынычы арту

326. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы 1480 елда Угра елгасы янында “кара-каршы торуның” бер нәтиҗәсе булган?

1) урда хакимлеген тулысынча бетерү

2) Новгородның Мәскәү дәүләтенә кушылуы

3) Туктамыш ханның Урдада властьны яулап алуы

4) Батый хан гаскәренең Рязаньны җимерүе

327. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы кенәз Александр Невскийның хәрби җиңүләренең бер нәтиҗәсе булган?

1) рус җирләрен берләштерү үзәге буларак Мәскәүнең позициясе көчәюе

2) Ливон ордены таркалу

3) Урда бәйлелеген тулысынча бетерү

4) тәре йөртүчеләрләрнең рус җирләрен басып алуына чик куелу

328. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы Степан Разин җитәкчелегендәге восстание башлануның бер сәбәбе булган?

1) бакыр акчалар чыгармый башлау

2) Россиянең Төньяк сугышта катнашуы сәбәпле салымнар үсү

3) халыкның флот төзү буенча мәҗбүри эшләрдә катнашуы белән бәйле ризасызлыгы

4) качак крестьяннарны чикләүсез эзәрлекләүне кертү

329. Укчылар гаскәре кайсы дәүләт башлыгы хакимлек иткән чорда төзелгән?

1) Иван III

2) Иван IV

3) Борис Годунов

4) Михаил Романов

330. Тарихчы язмасыннан өзек укыгыз һәм кайсы патша турында сүз баруын билгеләгез.

"Федор патша үлде. Аның үлеме белән Мәскәү дәүләте белән өч йөз ел идарә иткән Иван Калита династиясе тукталды. Дәүләт башлыгының көче какшады. Законлы патша исеменнән эшләр эшләгәндә генә аның власте белән әйләнә-тирәсе килеште. Ләкин бөек боярлар арасында ул вакытлыча килгән, ярлы нәселле кеше булып калды.

Дәүләт башлыгының патша таҗын кию дәгъвасы бөек удел кенәзләре варисларының ризасызлыгын тудырды. "Вакытлы кеше" патша белән бернинди туганлык мөнәсәбәтләрендә тормады, шуңа күрә аның тәхеткә бернинди формаль хокуклары юк иде".

1) Василий Шуйский

2) Борис Годунов

3) Фёдор Мстиславский

4) Михаил Романов

331. Тарихи чыганактан өзек укыгыз һәм тасвирланган вакыйгаларның ничәнче гасырда булуын күрсәтегез.

"Кенәз Дмитрий Михайлович һәм Кузьма ... Ярославльга киттеләр. Кострома кешеләре аларны зур шатлык белән озаттылар һәм ярдәмгә күп казна акчасын бирделәр. Тегеләр Ярославльга килделәр һәм аларны монда да шатланып каршы алдылар... Ярославль кешеләре аларны зур хөрмәт күрсәтеп кабул иттеләр һәм күп бүләкләр тапшырдылар. Алар Ярославль кешеләреннән бернәрсә дә алмадылар, Мәскәү дәүләтенә чистарынуга эләгү турында уйлана башладылар. Алар янына төрле шәһәрләрдән гаскәр кешеләре агылды, посад кешеләре акча казнасын китерделәр".

1) XIV в.

2) XV в.

3) XVI в.

4) XVII в.

332. Түбәндә санап кителгәннәрнең кайсысы Петр I нең Азов походлары вакытында рус гаскәре белән идарә итүчеләрнең берсе булган?

1) Б.К. Миних

2) А.В. Суворов

3) Ф.Я. Лефорт

4) П.А. Румянцев

333. Урта һәм Түбән Идел буен Россиягә кушу кайсы дәүләт башлыгының тышкы сәясәт нәтиҗәсе булган?

1) Василий III нең

2) Иван IV нең

3) Петр I нең

4) Екатерина II нең

334. Елъязмадан өзек укыгыз һәм кайсы кенәзнең хәрби походы турында сүз баруын билгеләгез.

“Һәм шуларның барысы белән дә китте ... атлар белән дә, корабльләр белән дә. Корабльләрнең саны 2000 иде. Патша шәһәренә килеп җитте, греклар капкаларын бикләп куйганнар иде. Яр буена чыгып, сугыша башлады, шәһәр тирәсендәге бик күп грекларны үтерде, палаталар корды, чиркәүләрен яндырды. Шуннан соң сугышчыларына тәгәрмәчләр ясарга, шул тәгәрмәчләргә корабльләрен утыртырга кушты. Шәһәр уңаена җил искәч тә, кырда җилкәннәрен күтәреп, шәһәргә таба киттеләр. Греклар бу хәлне күреп, куркып калдылар һәм әйттеләр: “Шәһәрләребезне бетермә, нинди бәя куясың, шуны түлибез”.

1) Олег Вещий

2) Святослав Игоревич

3) Ярослав Мудрый

4) Владимир Святославич

335. Русская Правда законнар җыелмасын төзү кайсы кенәз эшчәнлеге белән бәйле?

1) Игорь Старый

2) Святослав Игоревич

3) Владимир Святославич

4) Зирәк Ярослав

336. Түбәндә санап кителгән вакыйгаларның кайсысы Владимир Мономах эшчәнлеге белән бәйле?

1) Русьта христианлык кабул ителү

2) Уроклар һәм погостлар кабул ителү

3) Хәзәр каганатын җимерү

4) Любечьта кенәзләр съезды

337. Фетнәле вакыт кайсы патша идарә иткән вакытта тәмамланган?

1) Михаил Фёдорович

2) Борис Годунов

3) Василий Шуйский

4) Фёдор Иванович

338. Түбәндә санап кителгән шәхесләрнең кайсысы XV гасырның икенче чирегендә Мәскәү кенәзлегендә үзара сугышларда катнашкан?

1) Д.Ю. Шемяка

2) Б.Ф. Годунов

3) П.П. Ляпунов

4) М.В. Скопин-Шуйский

339. Тарихчы язмасыннан өзек укыгыз һәм кайсы хөкүмәт турында сүз баруын билгеләгез.

“Адашев һәм Сильвестр җитәкчелегендә үткәрелгән хөкүмәт реформаларына бәйле рәвештә Иванның идарә итә башлау вакытын “кеше төсле” самодержавияле

монархия дип атап була. Ун ел властьта тору вакытында бу хөкүмәт Урта гасыр Россиясе тарихының бер уньеллыгында да үткәрелмәгән дәрәҗәдә реформалар үткәрде. Дөрес, реформалар үткәрүнең алшартлары Адашев һәм Сильвестр тарихи сәхнәгә менгәнче үк барлыкка килгән иде”.

1) «Барлык җирләр советы»
2) «Сайланган рада»
3) Земский собор
4) Яшерен эшләр Приказы

340. XVII гасырда булган иң зур халык восстаниесенең җитәкчесен күрсәтегез.

1) Ермак Тимофеевич
2) Симон Ушаков
3) Степан Разин
4) Емельян Пугачёв

341. Хәзерге заман тарихчысының хезмәтеннән өзек укыгыз һәм кайсы сугыш турында сүз баруын күрсәтегез.

“20 июньдә Мәскәү гаскәрләренең төп көчләре Мәскәүдән чыкты һәм Тверь аша китте, аларга Тверь полклары килеп кушылды, Ильмень күленең көньяк ярында Торжок кушылды.

Новгород та сугышка әзерләнде. Новгород боярлары сугыша алырдай барлык гражданнарын җыйдылар һәм көчләп гаскәргә кудылар. Аларның судно гаскәре дә бар иде. Ләкин күпсанлы булуларына карамастан, Новгород гаскәрләренең сугышка әзерлеге түбән иде, һәм аларның Мәскәү белән сугышу теләге зур түгел иде.

1) Нева сугышы
2) Боз өсте сугышы
3) Воже елгасы янында сугыш
4) Шелонь елгасы янында сугыш

342. Рюриклар династиясе беткәннән соң патша итеп кем сайланган?

1) Алексей Романов

2) Борис Годунов

3) Василий Шуйский

4) Михаил Романов

343. Елъязмадан өзек укыгыз һәм сүзнең кайсы кенәз турында баруын әйтегез.

“Кенәз Киевка килде һәм әйтте: “Бу рус шәһәрләренең анасы булсын!”. Аның варяглары да, славяннары да, үзләрен рус дип атаучылары да бар иде. Шул кенәз шәһәрләр сала башлады, славяннарны, кривичларны, мериларны ясак түләргә мәҗбүр итте. Варягларга тынычлыкта яшәсеннәр өчен ел саен Новгородтан 300 гривен салым түләтте...”

1) Рюрик

2) Олег

3) Игорь

4) Святослав

344. Шул заман кешесенең көндәлегеннән өзек укыгыз һәм тасвирланган вакыйгаларның ничәнче елда булуын күрсәтегез.

“Сатлыкҗаннар союзлар төзеп, присягалар биреп, фетнә үткәрү өчен берләштеләр. Бу эштә аларның әйдәүчесе хәзерге патша Василий Иванович Шуйский иде. Ул аларга крепостьларны һәм дәүләтләрне бүлеп бирергә, дәрәҗәле урыннарга утыртырга вәгъдә итте... Гаскәрләрне абруйлы сәүдәгәрләр һәм дөньяның бер өлеше белән килешеп, Дмитрий ягына күчәргә мөмкин булган Мәскәүгә каршы җибәрделәр.”

1) 1598 г.

2) 1605 г.

3) 1606 г.

4) 1610 г.

345. Түбәндә санап кителгән шәхесләрнең кайсысы 1611 елда Рязань җирендә формалашкан Беренче ополчение җитәкчеләренең берсе булган?

1) Д.Ю. Шемяка
2) Б.Ф. Годунов
3) П.П. Ляпунов
4) М.В. Скопин-Шуйский

346. Түбәндә рус шәһәрләренең исемлеге бирелгән. Берсеннән кала, аларның барысы да XIII гасырда монгол гаскәрләре тарафыннан җимерелгән.

1) *Новгород;* 2) *Киев;* 3) *Рязань;* 4) *Владимир;* 5) *Козельск.*

Әлеге рәттән «төшереп калдырылырга» тиешле шәһәр исеменең тәртип номерын табыгыз һәм языгыз.

347. Түбәндә терминнар исемлеге бирелгән. Берсеннән кала, аларның барысы да турыдан-туры Иван IV хакимлек итү чоры белән бәйле.

1) *Земский собор;* 2) *Соборное уложение;* 3) *«Сайланган рада»;* 4) *опричнина гаскәре;* 5) *Йөзбүлекле собор.*

Әлеге рәттән «төшереп калдырылырга» тиешле терминның тәртип номерын табыгыз һәм языгыз.

348. Сезгә "Борынгы Русь дәүләте халкы" дигән темага киңәйтелгән җавап әзерләргә тәкъдим ителә. Бу теманы яктырту өчен план төзегез. План кимендә өч пункттан торырга тиеш. Сайлап алынган ике пунктның эчтәлегенә кыскача аңлатма языгыз. Аңлатмалы план "Борынгы Русь дәүләте халкы" дигән темасы белән бәйле төп вакыйгаларны яктыртырга тиеш.

Әгәр Сезгә әлеге теманы тулысынча ачарга ярдәм итәчәк планны төзү авырлык тудыра икән, сез теманың бер әһәмиятле соравын (бүлеген, юнәлешен, проблемасын) сайлый аласыз.

Сайлаган сорау (бүлек, юнәлеш, проблема) буенча планның исемен языгыз һәм, пунктларның санына һәм аңлатмаларна куелган таләпләрне үтәп, эчтәлекне ачарга мөмкинлек биргән план төзегез.

349. Сезгә "XVII гасырның уртасы - икенче яртысында халык хәрәкәтләре" дигән темага киңәйтелгән җавап әзерләргә тәкъдим ителә. Бу теманы яктырту өчен план

төзегез. План кимендә өч пункттан торырга тиеш. Сайлап алынган ике пунктның эчтәлегенә кыскача аңлатма языгыз. Аңлатмалы план XVII гасырның уртасы - икенче яртысында халык хәрәкәтләре белән бәйле төп вакыйгаларны яктыртырга тиеш.

Әгәр Сезгә әлеге теманы тулысынча ачарга ярдәм итәчәк планны төзү авырлык тудыра икән, сез теманың бер әһәмиятле соравын (бүлеген, юнәлешен, проблемасын) сайлый аласыз.

Сайлаган сорау (бүлек, юнәлеш, проблема) буенча планның исемен языгыз һәм, пунктларның санына һәм аңлатмаларна куелган таләпләрне үтәп, эчтәлекне ачарга мөмкинлек биргән план төзегез.

350. Түбәндә терминнар исемлеге бирелгән. Берсеннән кала, аларның барысы да XII гасырда Себерне үзләштерү белән бәйле.

1) *ясак;* 2) *баскак;* 3) *казак;* 4) *острог;* 5) *илгизәрләр*.

Әлеге рәттән «төшереп калдырылырга» тиешле терминның тәртип номерын табыгыз һәм языгыз.

351. Сезгә "Көнчыгыш славяннарның барлыкка килүе һәм күченеп утыруы" дигән темага киңәйтелгән җавап әзерләргә тәкъдим ителә. Бу теманы яктырту өчен план төзегез. План кимендә өч пункттан торырга тиеш. Сайлап алынган ике пунктның эчтәлегенә кыскача аңлатма языгыз. Аңлатмалы план көнчыгыш славяннарның барлыкка килүе һәм күченеп утыруы белән бәйле төп вакыйгаларны яктыртырга тиеш.

Әгәр Сезгә әлеге теманы тулысынча ачарга ярдәм итәчәк планны төзү авырлык тудыра икән, сез теманың бер әһәмиятле соравын (бүлеген, юнәлешен, проблемасын) сайлый аласыз.

Сайлаган сорау (бүлек, юнәлеш, проблема) буенча планның исемен языгыз һәм, пунктларның санына һәм аңлатмаларна куелган таләпләрне үтәп, эчтәлекне ачарга мөмкинлек биргән план төзегез.

352. Тарихчы язмасыннан

"Беренче этабында уңышлы башланып киткән сугыш озакка сузылды. Рус гаскәрләре белән җитәкчелек иткән кенәз Андрей Курбский 1564 елда поляклар ягына күчте.

<…>

Аристократия сепаратизмын юкка чыгарырга теләп, патша һәртөрле кансызлыклар эшләргә тотынды. Мәскәүгә чакырылып, патшаның тәхеткә дәгъва белдергән ике туган энесе кенәз Владимир Старицкий, аның хатыны һәм кызы агулап үтерелделәр. Ак күл буендагы Гориц чиркәвендә аның әнисе княгиня Евдокия Старицкая да үтерелде. Боярлар аеруча көчле булган рус җирләренең үзәге һәм төньяк-көнбатышы тар-мар ителде. Күп кенә җирбиләүчеләр вотчиналарыннан колак кактылар. 1570 елда опричниклар гаскәре Новгородны җимерде, чөнки патша Новгород аристократлары шәһәрне поляк короле хакимлегенә бирергә ниятлиләр дип шикләнде.
Ләкин рәхимсез репрессия чараларын куллану ил эчендә каршылыкларның тагын да ныграк кискенләшүенә китерде. Көнбатыш чикләрдә барган сугыш илнең төньягындагы хәлен катлауландырды.
1571 елда патша гаскәре Кырым һөҗүменә каршы тора алмады, тегеләр Мәскәү бистәсен яндырдылар.

Текстта сүз кайсы патша турында бара? Беренче абзацта нинди сугыш вакыйгалары турында сөйләнелә?

Өзекнең беренче абзацыннан сәбәпләре икенче абзацта күрсәтелгән вазгыять тасвирланган җөмләне табыгыз һәм языгыз. Әлеге хәлнең ким дигәндә ике сәбәбен күчереп языгыз.

353. XVI–XVII гасырлар Рус дәүләтенең чикләре киңәю белән билгеле. Россиягә Тын океанга кадәр зур территорияләр кушылды.
Шушы процесста катнашкан кимендә өч башлап йөрүченең исемен атагыз.
XVI–XVII гасырларда нинди вакыйгалар Россия территориясенең киңәюенә китергән? Кимендә өч вакыйганы атагыз.

354. “Аның шәхесе, моңа кадәр бер кем белмәгән дәрәҗәсе һәм фаҗигале үлеме замандашларын гаҗәпкә калдырды, тарихчыларның, язучыларның, шагыйрьләрнең, рәссамнарның, музыкантларның игътибарын җәлеп итте. Ис китәрлек бернәрсә дә юк. Андый тормыш юлы бик сирәк була. Гади дворянин хезмәтеннән башлап, патша Федор Иоаннович вакытында хөкүмәт башлыгы дәрәҗәсенә менде, ә XVI гасыр ахыры – XVII гасыр башларында бөек держаның хөкемдарына әйләнде”.

Сүз кайсы патшаның гадәти булмаган язмышы турында бара? Ул ничәнче елларда идарә иткән? Нинди хәлләр аңа патша тәхетен алырга мөмкинлек биргән?

Аның патшалык итү вакыты нинди вакыйгалар белән характерлана? Кимендә өч вакыйгага мисал китерегез.

355. XIV гасыр ахырындагы Куликово сугышы Россия тарихында иң мөһим вакыйгаларының берсе булып тора, чөнки Мәскәү Русе Алтын Урда гаскәрләре белән сугышта зур җиңү яулады.
Куликово сугышында җиңүнең төп сәбәпләре нинди? Кимендә өч сәбәпне күрсәтегез.

Куликово сугышында нинди тарихи шәхесләр катнашкан? Кимендә өч катнашучыны атагыз.